

310473 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ మార్చి 2వ తేది గురువారము
 సంపుటము ౮ } దుర్మతినామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస శుద్ధ చవితి ౪.

No. 26౬.

సంచిక ౨౬౬

చదివినాడు!

మీరు కొనియున్నారా?

గృహపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథము నేల కొనలేదు?

1. లోకామయవార కస్తూరిమాత్రలు చే గలిగిన గుణములు నాకును నానందకు వచ్చు కోగులకు అతిప్రేమముగ నున్నది. కె. కె. విశ్వాస్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్గేబజారువీధి రంగూను, బర్మా.
2. మీరు వార్తాపత్రికలలో ప్రచురించినట్టి గుణము లన్నియు మీ లోకామయవార కస్తూరిమాత్రలయందు గల దని తెలుపుటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాను. 25 బుద్ధులు పంపవలెను.

ఎస్. జి. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ సన్నిధివీధి, సిలిమాలిమ్ తంజావూరిజిల్లా

3. మీ లోకామయవార కస్తూరిమాత్రలు పసిబిడ్డలకు గలుగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా బాగుచేయును. ఇది పసిబిడ్డలపాలిటికి గొప్పవనప్రసాదము. అయ్యగారి వెంకటరామమూర్తి క్లాక్కు, తాలూకాఆఫీసు అనకాపల్లిపోస్టు, 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1 కి ధర రూ 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

సారస్వతాసనము శ్రీ, పురుషులకు శ్రేష్ఠమైన టూనిక్, 20 దినముల బోషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0. ముఖ్యగమనింపు:—మాకాతాదాయల సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 831 తంబు శెట్టివీధిలో మా బ్రాంచిని తెరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొసగ కోరెదము. వి. పి. ఆర్థులు మద్రాసు బ్రాంచినుండి పంపబడెను.

(594) పాశ్చాత్య వెంకటాచల పండితులు శ్రీశీతారాధున వైద్యశాల మైనూరు.

వెంటుకలే అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దుష్ప్రవృత్తి ఊడి రాకముననే త్వరగాను
 ఉడివచ్చుట మొదలు కట్టినయెడల వెంటుకలు పాడైపోవును.
 అంతవరకు రావలయును.

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు వెట్టుడు.

ఇది రిజర్వరు చేయబడినది.

వెంటుకల కట్టి రోగ మున్నను, కోర మాండ్ల మున్నను,
 యిది దివ్యవధము.

వెంటుకలు చిట్టట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు.

మీ వెంటుకలు వరల యెప్పటి మెల్లదనమును గల్గి పట్టు
 చలె నుండి మెరయుచుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము.

వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు.

కామినీయా తినునానె నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైనదిగా చేయును.

నెల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని పోట్లలోను ఈ గ్రేంద తెలుపుబడిన ప్రకారము
 ప్రయోచించుచున్నది.

ఇది మందు లమ్మనా రందరివద్దనన్ని, నరకు లమ్మనా
 వారివద్దను గూడ దొరకును. తేమన్న,
 సోలు యేజెంటు:—

ఆంగ్లీయిండియా డ్రగ్స్ అండ్

కెమికల్స్ కంపెనీ,

(126) 115 జమ్నామనీరు, బాంబాయి

మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తిరు కావలసినప్పుడు
 "టటో దిల్ బహారు" కు వ్రాయుము.

ఇది రిజర్వరు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది.

1 బోన్సు బుడ్డి 1-కి ధర రూ 2-0-0

1 డ్రాము " " 0 12-0

1 డ్రాము " " 0-8-0

అన్ని మార్కెట్లలో చేతి దువ్వలకుండు చల్లిన మిక్కిలి
 మనోహరమైన వాసన చుట్టుప్రక్కలకు వ్యాపించును.

అమృతమునకు

క్వాడ్ రాయల్ డబుల్ ఫీడర్ ప్రింటింగు
 మెషిను కిక్కి హెచ్. పి. హతన్ను బై
 ఆయిల్ ఎంజినుతో సహకరించు. పనిప్రారం
 భించుటకు సిద్ధముగానున్నది. వివరములు,
 ధర తెలియగోరువారు ఈ దిగువ విల్లాసము
 నకు వ్రాయవలెను.

మేనేజరు

ఆంధ్రపత్రిక

తపాల్ పెట్టె నెంబరు 212 మద్రాసు.

SOVEREIGN SPERMATORRHOEA PILLS

శుక్లమేహనివారణమాత్రలు.

(3 73) 15 pills per 8 As. (net).

Startling relief in 24 Hours. Else money refunded

2 pills stop emissions and cure wet dreams.

M. V. R. RAMACHANDRA RAO MARKET TANK COCONAD

(3081) "కత్తికట్టలు"

కెడ్డకత్తి గల్గి గజము పొడుగు గలది. సాగనైనది.

1-కి రూ 4-8-0.

దజను కోనవారికి 1టి ఉచితము. పోస్టేబిలుకు తక్.

నలయెచారు అర్ధరూతో ఒకరూపాయి

అదాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అందు కో

కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్స్ లెం.

పెద్దాపురం, (హైదరాబాద్)

కె. రిగ్రాఫీక్ అడ్డెసు: "ఇంద్ర ప్రీతి" పెద్దాపురం.

మొత్తము పుస్తకముల సంఖ్య 602. గ్రంథ సంచయము చాలదు. ద్రోణరాజు చలపతిదాపుగారి పుస్తకభాండాగారము మింకను చేరలేదు. అవిశ్రయము లేనివ్రతము మింకను చేరలేదు. కవకాశము లేదు. శ్రీమతుల చేరికని లచ్చాదాపుగారు తాము బ్రకటించిన గ్రంథములెల్ల మాగ్రంథభాండాగారము కిచ్చినందులకు వారి కెంతయు కృజ్ఞులము.

సామగ్రి.

మొదట చేయించిన కర్మల బట్టి మూలమున్నది. వాటిని వృద్ధిచేయుటకు కమిటీవారు గా ప్రయత్నించుటలేదు. దీనికి కారణము ఆ విధముగా సామగ్రితో మాకంత యుపయోగములేదని యెంచుటయే. విద్యార్థులకు చాపలును అధ్యాపకులకు చిత్రాగన దర్పాసములను, ఉపయోగించు నెంచినాము ముగింపు.

ఈ సంవత్సరములలో జరిగిన పని యిక్కడ సంవత్సరములలో జరిగిన యావత్తు పని కన్న పెక్కువడ జరిగినదని చెప్పవచ్చును. శ్రీయుత తిల్లాప్రగడ న్యాయనారాయణరావుగారు తమ వృత్తి పనులు కట్టిపెట్టి రాత్రియంతయు యిదే పనిగా పనిచేయుట యొకటి. శ్రీయుత భోగరాజు కోదండ రామయ్యగారు తాము చేసిన దృష్టాంతమునకు తోడు తరీఫ్ శ్రీమదాద విద్యాలయమున కర్పించి, మా కార్యదర్శి న్యాయనారాయణరావుగారితోపాటు యెడతెగకుండు పనిచేయుట యొకటియును కారణములు. మార్చి మొదలు డిసెంబరు నెలలవరకు నెలవారీ రెండుగోసాలు వరుసగా వారంతివద్ద నుండుటకు ఆవకాశము లేదని చెప్పట అతిశయోక్తి కానేరదు. అది యటుండ యుదివరకున్న విద్యాలయ కార్యమునకు తోడు పరియోగపరక మొకటి వేదకాస్త్రములను గురించి నడిపించుటకు దేశమున జవాబుని తగుమునుష్యులను ప్రోత్సహించి వారిచే నీ సంవత్సరము వేదకాస్త్రపరిష్కార త్రోటి జరుగుట కేర్పాటు చేసినారు. పరివర్తన స్థాపనముగ నిర్వీర్యులకు తగినయేర్పాటు జరిగిన గోదావరీతీరమున విశ్వవిద్యాలయ మొకటి స్థాపనయినదనియు చెప్పవచ్చును. గత సంవత్సరము వార్షికోత్సవపు సందర్భమున నుపాధ్యక్షులు కొందఱు విద్యాలయము విశ్వవిద్యాలయము కావలయునని నూచించినారు. వారి వాక్యమును మేము ప్రతిపక్షముగా ధీమాచేయుచున్నది. వేదవిద్యతో సంబంధించిన యావత్విద్యయు చెప్పటకు మేము పండితుని నియమించితిమి. కాని ఆ బాపకు విద్యార్థుల తవ్వరున కచ్చటయే లేదు. వచ్చినను వేదవిద్య చాలామందికి చెప్పట కష్టము. ఆ విద్యకు రద్దీ వ్యాధ్యుల పకులు యెవరికి టివద్ద వారుంటి చెప్పటకు తగిన యేర్పాటు చేయుటయే కాకా మంచిగా కన్నదుమున్నది. ఆవిద్య అంతరించి పోకుండ దేశీయవెల్లరును, ప్రయత్నింపవలసినది. ఈ పరివర్తన మా విద్యాలయము సమక్షమున జరుపుటకు ప్రోత్సహించినవాటిలో ఆగ్రేసరులు శ్రీమదుర్రేటి శేషగిరిరావు పంతులుగారు. ఈ కార్యమున మీరే సీనియోరవ తేజయు లందరు నామోదించి మా విద్యాలయమునకు ఆపరివర్తన నొక్కమాటైన జరిగింతు గౌరవమును కలుగజేసిందులకు వారి కంతయు మా సంగమమునకు కృతజ్ఞులు. మా విద్యాలయమునకు సంపాదనయైన ఫిర్యాఫీ రూ 50000 లకు తక్కువకానిది. అట్లూపాయల వరకు నిభివృద్ధి కావగినది. కొలది మొత్తముకే యీ ఆస్తి మనకు లభిపజేసిన శ్రీయుత భోగరాజు కోదండరామయ్య సాదరు లెంతయు వందనీయులు. ఈ సంవత్సరము కాలగిరినిబట్టి యీస్వల్ప మొత్తమును గూడ మేము వారి కందజేయులేక పోతిమి. ఆ మొత్తము వారికి వెంటనే చెల్లించుటకు జేసి దేశీయులు మాపాఠశాలకు ఋణవిముక్తి కలుగజేయుదు రనియు విశేషము మీ జూభివృద్ధికి తగిన యేర్పాటులుచేసి మాయుద్యమమునకు తగిన ప్రోత్సహము కలుగజేయు రనియు నమ్ముచున్నాము.

అధ్యాపకుల పట్టి

తిల్లాప్రగడ న్యాయనారాయణరావు, అనంత క్రిష్ణిపాల్ శ్రీమన్మహామహాపాధ్యాయ కల్లూరి వెంకట్రావు కాన్పులవారు.

అధ్యాపకులు

- మొదటివర్గ లక్ష్మీనృసింహకాన్పులవారు, 25
- సాహిత్య ప్రధానపండితులు
- కొండెల్ల సత్యనారాయణ కాన్పులవారు, సాహిత్య 25
- సహాయపండితులు (వేదము ప్రధానము)
- పురభుక్త రామకాన్పులవారు, వ్యాకరణ ప్రధానపండితులు 30
- వాసా అన్నప్పకాన్పులవారు, వ్యాకరణ సహాయ పండితులు, భాషాతత్వ పండితులు 30
- గోదావరీ వెంకట్రామకాన్పులవారు, 25
- తర్కవేదాంతపండితులు
- చక్రవర్తిల నుభూరామకాన్పులవారు, తేలంగుపండితులు 20
- వేదశాస్త్ర సీతారామయ్యగారు, బి. యె. ఎల్. టి. 50
- పాద్యూసరు, అగ్రవిద్యార్థాధ్యక్షులు
- బులుగు ప్రకాశముగారు, ఎం. యె. యల్. టి. 50
- గోదావరీ భాషాతత్వ ప్రధానపండితులు
- కొల్లూరు ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాలయము తాలూకు 1-1-1921

సంగ్రహ మొదలు 31-12-1921 ఆఖరువరకు లెక్కలు సరిమాడబడిన వివరం.

1920 సంవత్సరం తా. చితానిల్య	50 0 0
చందాలు	2509 0 0
భూములు వత్తు	1288 0 0
అప్పులు పుచ్చుకొన్నవి	11885 15 6
కాజీయపు గ్రాంటులు	400 0 0
రాజకీయపు విద్యార్థి వేతనములు	20 0 0
పరివర్తన చందాలు	280 0 0
తొ. న్యాయనారాయణరావు గారివద్దనుండి	98 7 0

ఖర్చులు:—

మూలములు	1849 1 8
సక్రం ఖర్చు	668 9 6
ప్రయాణపు ఖర్చులు	271 0 3
భోండాగారము	25 7 0
టపాలు	17 6 6
భూముల విషయము	9987 9 0
పరివర్తన ఖర్చులు	46 2 6
అప్పుతీర్పు	833 1 0
మిసలేనియును ఖర్చులు	193 6 8
పాఠశాల భవనము	1709 1 9
విద్యార్థి వేతనము	1 0 0
నిల్వొక్కం	899 9 6

16031-6-16031-6-7
వై. నువ్వవారిచేత ప్రకారం రూ 889-9-6 లు ఎనిమిది వందల తొంబది తొమ్మిది రూపాయలు తొమ్మిది అకాలు ఆరు పైసలు నిల్వ యున్నదని ఇందుమాలయుగ ప్రవర్తన చున్నాడు. అన్ని ఖర్చులకు సరియయిన రకీదు అంచనాబడి పుస్తకములు వివరమును శ్రీమముగిను పద్ధతి ననుసరించి యంచబడినది.

రాజమండ్రి. } కోట దే. పు. శెట్టి,
28-1-22 } ఆడిటరు.

తిల్లాప్రగడ న్యాయనారాయణ రావు

కైకటరీ

చిత్రపు వెంకటచలం

(ప్రసిద్ధులు)

వైముకొన్నిలు సభ

రాజప్రతినిధిగారి ఉపన్యాసమును గురించి చెప్పుచుంటు.

ధీర్తి, ఫిబ్రవరి 27:—రాజప్రతినిధిగారి ఉపన్యాసమును గురించి సభ్యులు చర్చించవలసినది కప్పరేగాడ పాపాచిందిన తీర్మానమునకు ప్రతిపాదముగా మాట్లాడుచున్న విల్లియం వింసెంటుగా రిట్లు చెప్పిరి:—

భారతదేశమునకు అంగ్లేజీవ్యవస్థ పార్లమెంటుకు కృతార్థము కలదు. ప్రధానము శ్రీ సార్వభౌమముని ప్రతినిధి. అతడు చెప్పినట్లు పార్లమెంటు చేయుచుండును. భారతదేశములో ముఖ్యధికారి గవర్నరు. జనాలు అంగ్లేజీవ్యవస్థలో పరిపాలనా విధానమును గురించి రాజాఉపన్యాసించును. పార్లమెంటుసభ్యుల ఆ సమర్థితో మంత్రిత్వము తొలుగును. రాజాకేమి కష్టముండదు. ఇచ్చట గవర్నరు-జనముల రెండు పనులను నిర్వహించుచుండును. భారత ప్రభుత్వసభ్యులు ప్రకారము గవర్నరుజనముల కాసన సభలకు పునర్వసించగలక. అతడు తనతోచిన విషయములను గురించి ప్రసంగించుచు గాని కార్యనిరాచార సభాసభ్యులతో తత్పూర్వము యోచించుడు. కార్యనిర్వాహక సభాసభ్యులెవరిని ఉపన్యాసమును ప్రసంగించుట ఆసభ్యులకనుకండును.

తీర్మానము ఓడిపోయెను. తిరిగి మరచటిదినము సభను మానేసెదమయ్యెను.

భారతీయులు నలసబోవుట

ఈ సభలో చిట్టానంతరి అంతముల వివాద చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. భారతీ కానకసభ వారంగిరించినట్లు చిట్లు అంగీరించబడెను.

ధీర్తి విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లు

గౌ. మా. ఫి. గారిబిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. గవర్నరుజనముల గారు విశ్వవిద్యాలయపు ఛాన్సలరుగ నుండరాదని కామట్లాడు గారుచెప్పిరి. కొంతవరకు విశ్వవిద్యాలయ మధికారుల చేతులలో నుండవలసిన సర్దిట్టా వాచాగారుచెప్పిరి. కొంతచర్చవరిగిన పిమ్మటబిల్లు సంగీకరించబడెను. సభ అంతిముగిసెను. తిరిగిరేపు సమావేశమగును.

ఫోర్టు సెంటు జార్జి గెజటు

ఫిబ్రవరి నెల 28 వ తేదీ మంగళవారము

రెవిన్యూ కాఫీ.

గుంటూరు లెహాఫీలుదారగు జంపాల వెంకటేశం చాదరి గారు గుంటూరుజిల్లా రెవిన్యూ కమిషనరీయ విషయమున సమావేశము చేయుటకు డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి. (స్పెషల్ అద్యుకీ).

డిప్యూటీ కలెక్టరు టి. యస్. రామస్వామయ్యగారు రెవల్యూనుండి అసంతృప్తమునకు మార్చబడిరి.

బర్మాణము ఫారెస్టు కాఫీ డిప్యూటీ కలెక్టరువేటరు అగు యాక. వి. హట్టర్కోగారు చెన్నపురి ఫోరెస్టుకాఫీ అసెస్మెంటు ఇచ్చుపెత్తురు జనరులుగ నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖ

జిల్లాబోర్డు.

పుల్లూకుంకి రెడ్డిగారు (కాంతిము) కర్నూలుజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింప బడిరి.

చాపల్ల కోనయ్యగారు, అన్నప్ప రెడ్డిగారు, శేషిరెడ్డి గారు (ప్రత్యేకపల్లి) గుంటూరు జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింప బడిరి.

ఉమ్మడి ఆరిసాపేయి జూదరు, దేగాయిక్కర్లరావు, చదువుల లక్ష్మయ్యగార్లు, అదోనివాలూకా బోర్డు ఆధ్యక్షులు ఎమ్మిగానూరు యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగ నియమించిరి.

విద్యకాఫీ

మిసేను యల్. పెరింబులుగారు రాజుపేట యందరి గవర్నమెంటు హోబర్డు నెకండరి అండు ప్రైవేనింగునూలు ప్రధానోపాధ్యాయునిగ నియమింప ధిడిరి.

హెచ్. యం. డి. అబ్దుల్ సలామ్ సాహేబ్ బహదరు గారు కర్నూలు జిల్లా ఎమ్మి కేవలంకాన్సిలు ఉపాధ్యక్షులుగ నియమింప బడిరి.

న్యాయ కాఫీ

కృష్ణాజిల్లా సెషన్స్ జడ్జిగా అట్టచేయుచున్న శి. వి. సిక్కుగాడు వి. సి. యస్. బెజవాడకు మార్చబడిరి.

మలబారు పురర్షిరాణము

ప్రభుత్వ ప్రకటన

మాపికో విప్లవమునకు నష్టము చెందినవారికి తగు సహాయ మొనరింపటకు మలబారు కమిషనరుగారు ప్రభుత్వమువారి కి లేఖని సలహా లొనరిగి.

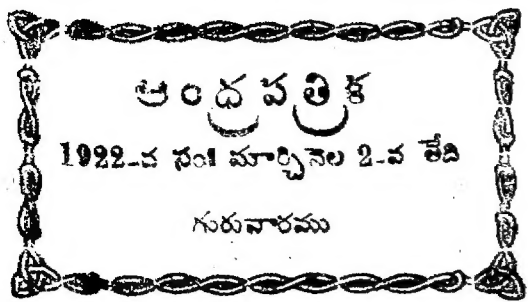
వైదిక కానకము అయినందున్న ప్రవేశములలో, ఇండ్లు కట్టుకొనుటకును, కుటుంబములకు ఉద్దేశించువారికి, 1884వ సంవత్సరపు వ్యవసాయవార్షిక అప్పు చట్టము ననుసరించి, అప్పు ఇవ్వవలెను.

ఇట్లు ఇవ్వబడు అప్పునకు ఒక సంవత్సరము వరకు వడ్డీ యంత కూడదు. పశువులు కొనుటకు నూతన రూపాయలు, విప్లవమునకు నష్టముచెందిన వారికి 200 రూపాయలు, ఇండ్లు కట్టు కొనుటకు 250 రూపాయలు యీ నామావచ్చై అప్పులు ఇవ్వవచ్చును.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారు యీ సలహాల సంగీకరించి వైన చెప్పిన విధమున నష్టముచెందిన వారికి తగు విధమున అప్పు ఇచ్చుటకు తీర్మానించిరి. ఇందుకొరకు 50 వేల రూపాయలు ప్రత్యేకింపబడి యీ మొత్తము మలబారు స్పెషలు కమిషనరు గారి వశము చేయబడినది అని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

స్థానిక స్వపరిపాలనము:—స్థానిక స్వపరిపాలనము నకు సంబంధించిన విషయముల గురించి సలహా ఇచ్చుటకు గవర్నరుగారు యాక్రింద పేర్కొనబడినవారి నొకసంఘముగ నియమించిరి. ఈ సంఘమునకు గౌ. పి. రామరాయణింగారు అధ్యక్షులు.

- (1) డి. తణి కాచలం శెట్టి (2) టి. ఎ. రామలింగం శెట్టి (3) సి. వి. యస్ నరసింహారాజు (4) పి. సి. ఎతిరాజులు నాయుడు (5) డి. మునుస్వామినాయుడు (6) టి. యం. నరసింహాచార్యులు (7) కె. సహావధన్లు (8) యస్ ఎల్లప్ప శెట్టి యారు (9) సమ్యక్ వివాహ అబ్దుల్ రహీమ్ సాహేబుబహదరు (10) కె. న్యాయనారాయణమూర్తినాయుడు (11) యస్ శి. చిచ్చర్లు (కార్యదర్శి) (ప్రెసిడెంటికో)

ఇండియా బడ్జెట్టు: ధనలోపము

క్రొత్త పన్నులు

ఆదాయవ్యయ పత్రము:

దోషవరిగణనము

ఇండియా ప్రభుత్వపు బడ్జెట్టును, సామాన్య శాసనసభలో నిన్నటిదినము ఆర్థికసభ్యులగు హెయిలీగారు ప్రవేశపెట్టిరి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు మొత్తముకొని, ఇండియా ప్రభుత్వమువరకు చూపు లేదని ఘోషపెట్టుచున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములందు కొంత శాతము ప్రవేశపెట్టుట చే సామ్యమునకు కొంత గలిగెనందుమా? నిరంకుశవిధానమునకు నిలయమగు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు ఇంతటి దార్జిద్యదశ ఏల సంభవించెను? ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రాబడిని పెచ్చించెడి సూక్ష్మము నెరుగరా ఏమి? 1921-22 సంవత్సరమునకు బడ్జెట్టు రాబడి 128.33 లక్షలని మదింపు చేయగ, 108½ లక్షలమ్యెను. వ్యయము 127.50 లక్షలని మదింపుచేయగ, 141½ లక్షలమ్యెను. 71 లక్షలు విగులునని తలచినదానికి, ఆదాయము నందు 34 కోట్ల తగుదల గన్నట్లుచున్నది. ఆర్థిక సభ్యుని పాండిత్యముగాని, శాసనసభవారి తెలివి తెలుగుగాని, ఇదివర కక్కరకు రాలేదు. పన్నులను హెచ్చించియు లాభము గలుగలేదు. హిందూదేశముపై, లాంకుమైదు మాంఛెస్టరువారలు కక్కన పడుటమాత్రము సంభవించెను. గుడ్డనుబట్టి కొట్టును కత్తిరించవలెనను ఆంగ్ల సామెత ననుసరించి పనిచేసి వ్యయించితిమిని వాటిల్లియుండదు. చేతిలోనున్న ద్రవ్యమునుబట్టి ఖర్చుచేయవలెనుగాని, తనకుమాలి న వ్యయము గావించుటచే నష్టము దప్పకగలుగును. ఆదాయవ్యయమును గూర్చి తప్పు పరిగణనము చేయుటకు ఈ వత్సరము మొదటిమారుగాదు. 1918-19 సంవత్సరమున 6 కోట్ల దిగుబాటు కనుపించెను. 1919-20 సంవత్సరమున 24 కోట్ల దిగుబాటు కలదు. 1920-21 సంవత్సరమున 26 కోట్ల దిగుబాటు కలదు. 1921-22 సంవత్సరమున 34 కోట్ల దిగుబాటు కనుపించుచున్నది. క్రొత్త వ్యయము జేయలేదని, ఆర్థికసభ్యుడు సాకుల బలుకవచ్చును. కాని, ఉన్నవ్యయమును తగ్గించిరా? అది గనుపింపదు.

సైనికవ్యయాధిక్యము

యుద్ధము ముగిసినది. శాంతి చేకూరినది. ప్రపంచమున మరల యుద్ధములు పొడసూపుకుండ జేయుటకు, నానాజాతులసంఘము ప్రయత్నించుచున్నది. వాషింగ్టను సమావేశము ఇందు నిమిత్తము గూడినది. మరల జికోవా సమావేశము గూడ నున్నది. అన్ని దేశములలో సైన్య నివహములను, సైనికపరికరములను తగ్గింపవలెనని తొందరపడుచున్నారు. ఇంతత్వరలో గొప్ప యుద్ధ మేదియు పొడసూపుట కవకాశము లేదు. ప్రపంచ మంతయు మార్పు జెందుచున్నను,

హిందూదేశమునందు మార్పు లేదు. సైన్య వ్యయమునం దే మాత్రము తగ్గుదల లేదు. 62½ కోట్ల సైన్యముక్రింద వ్యయ మగునని నిరుటి వత్సరము మదింపు చేయబడెను. ఈ మొత్తము విగుల విపరీతమని దేశము తలచియుండగ ఇప్పుడావ్యయపు మొత్తము 65 కోట్లగుచున్నది. అనుకొనిన వ్యయముగూడ మించిపోయెను. ప్రపంచ శాంతి కేర్పాటులు జరిగిన యీతరుణము గాంచి, రాజౌపు వత్సరమున కయినను సైన్యవ్యయమును చాల వరకు తగ్గించియుండవలెననిది. అందుకు మారుగ 1922-23 సం॥కు గూడ 62.18 కోట్ల రూపాయలు మరల మదింపు చేయబడినది. ఈ మొత్తము గతవత్సరపు బడ్జెట్టు మొత్తమునకు సరిపోవుచున్నది. ప్రపంచ పరిస్థితులవలన గలిగెడి నష్టము అన్నియు హిందూదేశమునకు గూడ జట్టుకొనును గాని లాభము మాత్రము గలుగుట లేదు. హిందూదేశమునకు యుద్ధపు శాడి లేకున్నను, మిగిలిన దేశములలో బాటు యుద్ధ వ్యయము మించెను. ప్రపంచమున దంతటను యుద్ధపుభీతిలోలగినను హిందూదేశమునమాత్రము 1922-23 సంవత్సరాంతమువరకు గూడ యుద్ధపు వ్యయములనే నిలిచియుండును. ఇందును గూర్చి ప్రసంగించుట కయినను శాసనసభ్యుల కధికారము లేదనియు, వోటుజేయుట కంతకుమున్నే లేదనియు బ్రిటిషు లా ఆఫీసరులు రాజప్రతినిధిగారికి సలహా నిచ్చియుండిరి. యుద్ధవ్యయమును తాకుట కెవరికిని హక్కు లేదు. 1922-23 సం॥కు మదింపు వైచిన రాబడి 116 కోట్లలో 62 కోట్ల పై మొత్తము యుద్ధవ్యయమునకే బడ్జెట్టు చేయగ, ఇక మిగిలిన ఖర్చులకు సామ్యమి విగులును? హిందూదేశము సైన్యముకొరకే నిలచియున్నదో, సైన్యములు హిందూదేశముకొరకు నిలచియున్నవో తెలియకున్నది. ప్రతివత్సరమునందు రాబడిలో తగ్గుదల యుండె ననిన నాశ్చర్య మేముండును? మిగిలిన శాఖలలో తగ్గుదల గావించినను, మిలిటరీశాఖలో తగ్గుదల లేనిది, లాభ మేమిగులును? మిలిటరీ వ్యయమునకు పిచ్చుట, రైల్వేవ్యయము విశేషముగ నుండును.

నష్టము భర్తీచేయుటెట్లు?

నష్టమును భర్తీచేయు టెట్లు? ఇందునిమిత్తము హెయిలీగారు పలుసాధనములను సూచించిరి. వ్యయమును తగ్గించుటకు మార్గమేమియు గనుపింపలేదు. అందుచే మరల క్రొత్తపన్నులను విధించుటకు వారు సమకట్టిరి. ఒక్కసంగతిని మనమునం దుంచుకొనవలెను. రాజౌపు వత్సరమున మిలిటరీవ్యయము 62.18 లక్షలుండునని మదింపు వైచినను, ఈ మొత్తముకన్న వ్యయము మించవచ్చునని ఆర్థికసభ్యుని సూచనయందు గలదు. 1922-23 సంవత్సరమునకు 110½ లక్షలు ఆదాయము రావచ్చుననియు, 142½ లక్షలు ఖర్చు గావచ్చుననియు, 31½ లక్షల దిగుబాటు టుండవచ్చుననియు ఆర్థికసభ్యుడు మదింపు వైచెను. కాని రాబడి అనుకొనిన దానికన్న తగ్గవచ్చును. వ్యయము అనుకొనినదానికన్న నెక్కువ గావచ్చును. నష్టము ఇంకను అధికము గావచ్చును. అందుచే నీయంకాలు స్థిరములని భావించవలెను. కొంతకాలముక్రిందట, ఆదాయమునదిగుబాటు గలుగుచో అది తాత్కాలికముగమాత్ర ముండునని, ఆర్థికసభ్యులు ఆశబట్టుచుండెడివారు. ప్రతివత్సరమునను, నష్టమే గనుబడుచుండుటచే హెయిలీగారట్టియాశ నీమారుపెట్టుట లేదు. ఈవత్సరము వచ్చెడి 34 కోట్ల దిగుబాటు గాని, రాజౌపు వత్సరమున తటస్థించెడి 31½ కోట్లు

దిగుబాటుగాని, ఇంతత్వరలో తేలిపోవునని హెయిలీగారు తలంచుట లేదు. తాత్కాలికకారణములు తొలగిపోయినచో నష్టము దానియంతట నదియే తొలగునని, వారు ఆశించుట లేదు. అందుచే లీప్రతిక్రియలకు వారుబూనిరి కరెన్సీ నోట్లను అచ్చు వైచియు, ట్రెజరీబిల్లుల మూలమున ఋణమును దెచ్చియు, ఇదివరకు నష్టమును కొంతవరకు భర్తీచేయుచుండిరి. అట్టిప్రతిక్రియలను ఇకముం దుపయోగింప వీలు లేదని హెయిలీగారి నమ్మకము. బంగారు స్టాండర్డు రిజర్వునుండి సామ్యు తెచ్చుటకు గాని, రూపాయి సవరను ఋణములపై సాధారపడియుండుటకు గాని వీలులేదని వీరియుద్దేశము. ఇక ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గించుటకా, సాధ్యపడదని హెయిలీగారి విశ్వాసము. అన్నిటి కన్నను పెద్దది యగు సైనికవ్యయము తగ్గదు. పోనీ, సివిలు వ్యయమునం దయినను తగ్గుదల యుండుట కవకాశము లేదని హెయిలీగారు సూచించుచున్నారు. అందుచే క్రొత్తపన్నులను విధింపక తప్పదని హెయిలీగారి వాదము.

క్రొత్తపన్నులు: ప్రజల కష్టదశ

క్రొత్తపన్నులను విధించుటలో, హెయిలీగారు ప్రజలకష్టములను తిన్నగ గుర్తించియుండ లేదు. నిరుటి వత్సరమున విధించిన కన్నులే, ప్రజాసామాన్యమునకు కష్టము గలిగించియుండెను. ఈమారు సూచించిన పన్నులు ప్రజాసామాన్యమును మరింత కష్టములపాల్పేయును. (1) రైల్వే ప్రయాణికుల రేట్లను వీరు 100-కి 25 వంతున హెచ్చుజేయ దలపెట్టిరి. వీనిమూలమున 6 కోట్ల రాబడి అధికముగ చేరునని వీరు తలచుచున్నారు. (2) పోస్టుల రేట్లను నిరుటి వత్సరము హెచ్చుజేసి యుండిరి. మరల నిపుడు హెచ్చుజేయ సమకట్టిరి. హెయిలీగారి సూచనల ప్రకారము, కాలగా పోస్టుకార్డు తీసివేయబడును. పోస్టుకార్డు 6 పైసలగును. కవరుల కిదివరకున్న అర్థగా, 9 పైసల రేటును తీసివైచి, 2½ తులముల బరువుకు మించని ఉత్తరముల కన్నిటికిని ఒక అణా విధింపబడును. అంతకు వైబడిన ప్రతి 2½ తులములకు అణా చొప్పున విధింపబడును. ఇందుమూలమున 160 లక్షల రాబడి చేరునట. బీదల కీవశ్చాటువలన ఎట్టి నష్ట ముండునో గ్రహింపవచ్చును. కానీకార్డు గాని, అర్థణాకవరుగాని లభింపకుండుటచే, వారు పలుచిక్కులకు లోనగుదురు. రైల్వేవ్యాసంజెరు రేట్లను, పోస్టులరేట్లను వృద్ధిజేయుటవలన, ప్రభుత్వమువారికి 760 లక్షల రాబడిచేరుచే, ఆదాయపు నష్టము 31 కోట్ల 76 లక్షలనుండి 24 కోట్ల 16 లక్షలకు తగ్గిపోవునని హెయిలీగారు తలంచుచున్నారు. మిగిలిన లోటును భర్తీచేయు టెట్లు? (3) ఇందుకొరకు హెయిలీగారు కస్తమ్యుడ్యూటీ వంకకు తమద్దష్టిని మరల్చిరి. ఇక్కడ వీరు హిందూదేశమునకు గావించిన అన్యాయము ఘోరమయినది. గత వత్సరము దిగుమతుల కొన్నింటి కొడ 100-కి 11 వంతున డ్యూటీని విధించి యుండిరి. కాని నీవత్సరమున 100-కి 15-టికి హెచ్చుజేసెద మని హెయిలీగారు బలుకుచున్నారు. ఇంతటిలో సూచకొనినమేలే. ఏదేశమునం దయినను, ఏదేశవస్తువులపై సుంకములను విధించుట గలదు గాని, స్వదేశమున తయారయిన వస్తువులపై సుంకములను విధించుట గనుపింపదు. హిందూదేశమునందుమాత్రము అన్యథా జరుగుచున్నది. భారతీయులు స్వదేశమునందే విదేశీయులుగ భావింపబడుచున్నారు. స్వదేశవస్తువులుగూడ హిందూదేశమునందు, విదేశవస్తువులుగ నెంచబడు

చున్నవి. హిందూదేశమున తయారయిన వస్త్రములపై కన్ను విధించుట అన్యాయమని, కాంగ్రెసు సభ ఎంతకాలమునుండియో మొలలిడుచుండెను, గాని లాభము లేకపోయెను. లాంకుపైరు వర్తకుల లాభము నిమిత్తము, ఇట్టి గుప్తపుష్పమును చాలకాలమునుండియు ప్రభుత్వమువారు విధించుచుండిరి. ఆర్థికవిచారణసాధుము హిందూదేశ వాణిజ్యము గూర్చి విచారించుచు ఆరాటములు జేయుచున్న సీతరుణమున నయినను, ఇట్టి పన్నును తీసివేయవలసియుండెను. ఇందుకు మారుగ, హైయలీగా రీపన్నును 100-కి 3 1/2 నుండి 7 1/2 వరకు హెచ్చుజేయసమకట్టుట ఘోరము. ప్రజలకు కోశాధికారము లేనివోటుల, ఎట్టిఘోరములనయినను నిరాక్షేపణగాకావివచ్చును. ఈ పన్నుల మూలమున 545 లక్షలు చేరువట. విదేశ వస్తువులపై విధించినపన్నుకుసరిపెట్టుటకుగాను ప్రభుత్వమువారు స్వదేశవస్తువులపై పన్నును విధించిరని, ఎట్టికుత్తితిమిర్చకు లయినను తెలుపజాలరని హైయలీగారు ధైర్యముతో బయకుచున్నారు. కాని లాంకుపైరు, మాంఛెస్టరు వర్తకులు, స్వదేశవస్తువులపై ఎక్సైజు డ్యూటీని వృద్ధిచేయవలయునని ఇటీవల పట్టుదల జూపుచుండురని ఇంగ్లండునుండి వార్తలు చేరెను. మాంఛెస్టరు వర్తకులు ఛేంబరు సభయందు పర్యవసించుచు, సర్ ఎడ్విన్ డ్రాకుటరు గారిటుల బలికియుండిరి. "హిందూదేశపు కాటను డ్యూటీల గూర్చి మనము జూపెడి ప్రాతికూల్యభావమున కాధారము గలదు. బొంబాయి మిల్లు యజమానుల యెడ నభిమానము జూపకుండ నాటకపరుచుటకు మనము దృఢముగ బని చేయవలయును తన రివియూకొగకు విదేశ వస్త్రములపై దిగుమతిసుంకమును విధించుట హిందూదేశమున కవసరమగునని, హిందూదేశ వస్త్రములపైగూడ ఎక్సైజుపన్నును విధించుట యవసరము." హైయలీగారు, లాంకుపైరు మాంఛెస్టరు వర్తకులు పెట్టినగట్గోలువలన ప్రేతిలుగా లేదని తలంపజాలము కారణ మేదియననను దేశీయవస్త్రములపై డ్యూటీని హెచ్చుచేయుట వలన, హైయలీగారి సూచనలు కడు ఏచ్ఛాములగుచున్నవి. (4) యంత్రముల మీదను రైల్వే పరికరములమీదను విధింపబడిన డ్యూటీని 100 కి 2 1/2 నుండి 10 కి పెంచిరి. ఇందుమూలమున 2 కోట్లు చేకూరునః (5) నిప్పుపెట్టెలమీదగూడ పన్ను హెచ్చుచేయబడును. గ్రోసుకు 12 అణాలనుండి రూ 1-0 లకు డ్యూటీ హెచ్చింపబడెను. ఇందు వలన 1 లక్షలు వచ్చును. (6) హిందూదేశమున తయారయిన కిరోసినాయలుపై గ్యాలనుకు 1 అణా విధింపబడును. (7) విదేశీపుష్పేట్రోలియముపై డ్యూటీ 1 1/2 అణాలనుండి 2 1/2 అణాలకు హెచ్చుచేయబడును. ఇందువలన 90 లక్షలు వచ్చును. (8) దిగుమతియయిన నూలుపై 100 కి 5 వంతున డ్యూటీ విధింపబడును. ఇందువలన సగము కోటి వచ్చును. (9) ఇదివరకు 100-కి 20 వంతు సుంకమును విధించిన వస్తువులపై డ్యూటీ 100-కి 20 నుండి 30 వరకు హెచ్చు చేయబడును. దీని మూలమున 75 లక్షలు హెచ్చుగ వచ్చును. (10) ద్రాక్షసారాయములపై విదేశమద్యములన్నిటిపై 100-కి 20 వంతున డ్యూటీ హెచ్చుచేయబడును. ఇందుమూలమున 30 లక్షల రాబడిచేరును. కస్తము డ్యూటీలను హెచ్చుచేయుటచే 1490 లక్షలు చేకూరునని హైయలీగారు హామించుచున్నారు. ఇంకను 9 1/2 కోట్లు భర్తీ కావలయును. (11) ఇందుకొరకు ఇకకంటాక్కు పన్నులను హెచ్చుచేయుటకు హైయలీగారు తలపెట్టిరి. సంవత్సరమునకు 30 చేల రూపాయలకు వైబడిన

ఆదాయముపై విధించెడి పన్నులందు మార్పుండును. ముప్పది, నలువదిచేల మద్య, 14 మొదలు 15 చేల వరకును, నలువదిచేలపైన 16 మొదలు 18 చేలవరకును పన్ను విధింపబడును. సూపర్ టాక్సు గూడ హెచ్చుచేయబడెను. వీని మూలమున 2 1/2 కోట్ల రూపాయలు హెచ్చురాబడి వచ్చును. (12) ఉప్పు డ్యూటీని హెచ్చుచేయుట మిగుల అన్యాయము. ముఖ్యము రూ 1-4 0 నుండి రూ 2 8-0 కు ఉప్పు పన్ను వృద్ధిచేయబడును. ఇందువలన 5 కోట్లు చేరునని యూహించుచున్నారు. బీదలదరును, ఈ పన్నును వృద్ధిచేయుటవలన బాధపడుదురు. హిందూదేశమునందు ఉప్పురు వాణిజ్యము రుదరు. (13) పంచదారపై దిగుమతిపన్ను 100 కి 15 నుండి 25 వరకు పెంచబడును. ఇందువలన 2 కోట్లు హెచ్చురాబడి వచ్చును. ఈ రీతిగ క్రొత్తపన్నులవలన చేరెడి మొత్తము 29 కోట్లుండును. ఇంకను 2 1/2 కోట్లు దిగుబాటుండును. హైయలీగారిలేకన్నను నెక్కుడు పన్నులను విధించుట భావ్యముగ నుడిదని తలచి, ఇంతటితో వదలివైచిరి.

ముఖములు: రైల్వేవ్యయము

ఇవిగాక, క్యాపిటలుభారము లింకను గలవు. వీనిని భరించుటకు ఋణములను గైకొను చుండిరి. ప్రస్తుతపు రైల్వేలను అభివృద్ధి గావించుటకు 30 కోట్లు వెచ్చింపబడునని హైయలీగారు చెలుపుచున్నారు. క్యాపిటలు భారములను నిర్వహించుటకు 25 కోట్లరూపాయి ఋణముక్రిందను, 17 1/2 మిలియనులు సవరను ఋణముక్రిందను ప్రభుత్వమువారు రప్పు తీసికొందురు. మొత్తము మీద 51 1/2 కోట్ల రూపాయిలు అప్పుతీసికొనబడునని హైయలీగారు హామించుచున్నారు.

రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు: నిరాశ

ఇండియాప్రభుత్వమువారు డబ్బులేక కటకట పడుచు, క్రొత్తపన్నులను విధించియు, బయటనుండి ఋణములను దెచ్చియు తంటాలుపడ దలచుచుండగ, తమకు రాష్ట్రీయప్రభుత్వము లీయవలసిన డబ్బును ఈసమయమున వదలుకొనునా? అట్టి యాశ పెట్టుకొనవలదని, హైయలీగారు స్పష్టముగ వెల్లడిచేసిరి. బెంగాలురాష్ట్రమువారి చెప్పెడి సామ్యురు వదలుకొనుటచే, ఇండియాప్రభుత్వము వారికి రాష్ట్రీయప్రభుత్వము లీయదగిన మొత్తము 9 1/2 కోట్లగుచున్నది. ఈ మొత్తమును తరలొత్తగించెడి ఆశ యెంతమాత్రము లేదని, హైయలీగారు ఖండితముగ చెలుపుచున్నారు. ఇందునుబట్టి మన రాష్ట్రమునుండి వెదలిన రాయబారపుప్రయత్నము పూర్తిగ విఫలమయ్యెనని గ్రహింపవచ్చును. ప్లేటు కొన్నిలుసభలో కుక్కుగారు చెప్పినసంగతి నాథారము జేసికొని, జస్టిసుప్రతికయు, న్యాయుండియా ప్రతికయు ఆధికసంతసము జూపెను. అట్టి సంతసమున కాధారము లేదని, అసోసియేటెడ్స్పెస్సు వారు నేడు ఖండితముగ చెలుపుచున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వపు ఆర్థికస్థితి చక్కబడినపిమ్మట, సంయుక్త రాష్ట్రములకును మద్రాసురాష్ట్రమునకును నుండు గడపకాంతి గలిగించెదమని కుక్కుగారు వాగ్దానము జేసిరి. అంతియగాని, రాజాపు సంవత్సరమునందు ఉపశాంతి గలిగించెదమని కుక్కుగారు చెప్పియుండలేదని, తంతివార్త స్పష్టపరుచుచున్నది. ఫలితమేమయినది? ఇండియా ప్రభుత్వమునకు సామ్యు లేక క్రొత్తపన్నులను విధించుచున్నది. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు సామ్యువొరకక, అవియు ప్రజలపై నెక్కుడుపన్నులను విధించుచున్నవి.

కోశాధికారము: స్వరాజ్యము

ఇగువలన, నలిగిపోవు ప్రజలు. ఏపన్ను మీదబడినను, ప్రజలకు కంటకముగ నుండును. కేంద్రప్రభుత్వమువారును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములును విధించెడి వేర్వేరు పన్నులు ఒక్కవారు పైబడుచుండ, ప్రజలు నిని భరించుటెట్లు? ఉప్పు, నిప్పుపెట్టెలు, కిరసనాయలు, వస్త్రములు, పంచదారి, నూలు, పోస్టుకార్డులు, కవర్లు, స్టాంపులు, కోర్టుఫీజులు మొదలగునా రేట్లు ఒక్కవారు హెచ్చిపోయింక, బీదలెట్టిప్రజలకు ననుభవించెదరో ఊహించుట సులభసాధ్యము. హైయలీగారు బీదలకష్టములను గుర్తించినటుల, వారి యుపన్యాసమునందు గానరాదు. మేము ప్రారంభమున దెలిపినటుల, దేశమునకు ప్రయోజనములేని ఖర్చులకు విశేషధనము వెచ్చించుటవలన ఇట్టియనర్థము వాటిల్లుచున్నది. ప్రజాభీష్టము ననుసరించి, కోశమును వెచ్చించిన ఇంతటిదండుగతగులదు. కాని, ప్రజలకు కోశాధికారము చేజిక్కినంతవరకు, వారి యభీష్టము నెరవేరజాలదు. స్వరాజ్యసిద్ధివలనగాని, కోశాధికారము ప్రజలకు లభింపదు. స్వరాజ్యము త్వరలో సిద్ధించుట దేశమున కత్యంతావశ్యకమని చెలుపుట కీబడ్డెటువలెములే సాక్ష్యములు. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములును, కేంద్రప్రభుత్వమును, తమవిధిని యథార్థముగ నిర్వహింపజాలఁబోయెను. రాబడి కన్న వ్యయము సధికముగావించి, బాక్ససమును వృద్ధిచేసెను. ఈవ్యయమయినను ప్రజలకు విశేషోపయోగకరమయినదిగాదు. అధికారవర్గము, తన యసమర్థతను వెల్లడించుచున్నది శాసనసభ్యులెంత వాగ్దాయము గావించినను, ప్రధాన వ్యయంశములను, పన్నులను మార్చజాలరు. ఇక నయినను, అన్ని పక్షములవారును సంస్కరణములపై యాశను వీడి, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై చేతుల గలిపి పాటుబడి, దేశమాతఋణము దీర్చుకొనరా?

స్థానిక వార్తలు

ప్రజారోగ్యము:— ప్రజారోగ్య పరిపాలనమునకు సంబంధించిన విషయములగురించి ఎలవో ఇచ్చుటకు గవర్నరు గారు యాక్రింద కేర్పాటుపడిన వారికి ఒక సంఘముగ నియమించిరి. ఈ సంఘమునకు గౌ. పి. రామారాయణింగారు అధ్యక్షులు (1) రావుబహదరు సి. బి. రామారావు (2) దాక్టరు సి. నరేంద్రమొదలి (3) రావుబహదరు ఎ. యస్. కృష్ణారావువంతులు (4) భాగ్యలక్ష్మి బహదరు (5) స్వామి సాహెబు బహదరు (6) రామబాధగాజ (6) పి. రామలింగారెడ్డి (7) దివాన్ బహదరు యస్. కృష్ణకాశాయ (8) దివాన్ బహదరు జి. దేశికాచారి (9) డబ్బువ్యయరాష్ట్రమువారి (10) యస్. జి. రిచ్చర్డ్స్ (కార్యదర్శి) [జనవరి 1922]

భగవత్కథాప్రసంగసభ:—1922-5 సం॥
నెల 4-6 తేది శనివారం సాయంత్రం 5-౫ంబలకు "బాలకృష్ణ" 5-వ తేది ఆదివారం సాయంత్రం 4-౫ంబలకు "కాలింగ వర్ణనము" అను కాలక్షేపములు తొండవండలము స్కూలు హాలులో బ్రహ్మశ్రీ కుంభకోణంపంచాంగకే కాన్పురిబాపిలన జరిపించబడును.

భారతస్త్రీమహామండలము:—మార్చి 5 వతేది సాయంత్రము 4-30 గంటలకు సాంద్యవహులనందు భారత స్త్రీమహామండలము వారిసమావేశము జరుగును. ఆర్. పి. ను బృలక్ష్మిగారు "స్త్రీలచే సాంఘిక పేద" అను విషయమును గురించి యుపన్యాసించురు.

తపాలాప్రకటన:— రిజిస్టరుడు కనువులును తపాలాశాఖలును పట్టణమందు సబ్పోస్టులందును జనరలుఅఫీసునందును ప్రదిదినమున 10-30 x ౦౧ నుండి సాయంత్రము 4-30 x ౦౧ వరకును పుచ్చున సబ్పోస్టు శాఖలందు రోజునూ గ్రామ 10-30 x ౦౧ నుండి ౪ x ౦౧ వరకు మార్తపే పుచ్చుకొనబడును. మెట్టుపాశెము మెట్టులో పంపగోర వస్తువులు సాయంత్రము 4 x ౦౧లలోపుగనే పంపరాదు.

యంగులంపియ

భక్తేశ్వరుని కైలుసాగ్రై విమలవీచిచున్న హరివీణాధరు
 లక్ష్మణుని గారివద్ద సుందరిచ్చిన యాక్రించి బాబు నాకు చాల సం
 తోష నాయకము. ఆయన ప్రవర్ధింపమున కష్టముల పాలనాన
 వారిలో నొకరను విషయము నడువరిక బ్ధాపకముండక, పోక
 చ్చును. ఆయన సరెట్టుచేయదురని యెవ్వరు ననుకొనలేదు గాన
 ఆయన సరెట్టుచేసికష్టము చాలా యుక్తము కలిగెను. ఆయన
 విద్యావికారమును. ఒకరమున యున్నట్లు నికహించుచుండు
 నాడు. వ్రాతలందునిచ్చయముగ నుండువాడు. కావుననే ఆయన
 సరెట్టుచేసిరి. కైలుసాగ్రై ఆయన యెంతగాగూఢతతో ప్రవర్తిం
 చుచున్నదియు నాయన త్రరమునుబట్టి తెలియగలదు. చాలవంకి
 యననాయకవాదులై కైలుసాగ్రై ఆయనగూడ కైలుసాగ్రై
 రములకు భంగములేకుండ చూడుచున్నాడు. ఈ త్రరముచూచిన
 తెలియగలదు:

ఇటువంటి విషయాలేమీ గాన. అలహాబాదులో గూఢ నిట్టిడి బరిగిట్టు విచియన్నాను. అలహాబాదు వాదులు కై అలహా నడుచుకొన వలసిన విధమున కేవి విధద్వములు.

ఇంకొక విషయము చాటాముఖ్యమయి కడున్నది. ఇద్దరు
 వైతేలకే యీమధ్య విడిచెడుగా మార్చిందున వారి స్వంత
 దుస్తుల ధరించుట కధికారమియ్య బడెను గాని గంధి టాపీలు
 మాత్రము ధరింప గూడననిరి. ఈయాజ్ఞనిచ్చిన యధికారి వారి
 యెత్తుల చాటాదయగా యుండెను గాన జరిగినను నొప్పించు
 టకు వాణిష్టునుతడుకాని యవసూనమునకు సహింపజాల నం
 దున నన్ను నొకప్పుడు కఠంజేసికొన గలిగిరి.

అయ్యదికాకపోతే నేను మాటాడితిని. అయిన తనమట్టుకు
తన కభ్యుచరములేదు గాని జిల్లా పేజిస్ట్రీయి యాజ్ఞల తెరవేసే
క రప్పనని తెత్తెను. ఆ పేజిస్ట్రీయి కొందరు విడిచిపెట్టిరి గాం
ధీ కోర్టులు ధరింపగా చూచి తానిని నిశ్చయించెను.

తైలుకాంజు ప్రకాశము విడిచైతెలు తమస్వంతదగుల
ను ధరింపవచ్చువారు పాపిహాస్యమును గాని ఆత్మకృత్యచేసికొ
నుటకు గాని వీరిచ్చిదున్ను తప్ప మిగతవి వారి యుష్టుము వచ్చి
నవి భరింపవచ్చునయిన్నవి. కావున నీనిషేధము క్రొత్తదిని
యొకవహించుటకు తయారు చేయబడినదియు, తేలగలదు.
మూలాచాల మూడి మాటోపే ధరించుటలేదు. గాని మనదేశస్థు
లు చాలమందియు యగ్రహాయవాదులును ప్రత్యేకముగను ధరిం
చుచున్నారు. ఆటోపేని మనస్థింభావతిన్న మోగను, యాద్యము
నాయకునికి గౌరవ చిహ్నముగను మారుచున్నాడు. తైల్ల
స్పెక్టరు జనరలు కొద్దిరోజు నిచటికిరాగలడు. ఈ సమస్య ఆ
యనకు తెలియజేయబడును. ఆయనకిదివరకే ప్రభుత్వ ఫర్మానా
వచ్చియుండనియెడల వీలగు తీర్మానము చేయునని సమ్మతు
న్నాడు జిల్లాచేయని పక్షమున ఈయనకికాతమును లంఘింపక
తీరదు.

భద్రరుటోపి విమలమణిలో సూక్రమలపద్మనే పట్టుడట.
అంతవైలోంగి పోవుటకు కలుతడు. విడితైకీలు వారియిద్దరము
వచ్చినరుద్దుల ధరింపవచ్చును. కావునవాని టోపీల నివేధింప
గూడదు. మాలీ సామెలుగారు తలంపినట్లు ఇన్నెవ్వరు ఇన
రలు సమస్య తీర్మానము చేసియుండునని నమ్ముచున్నాను.

కైశ్ల్యం ప్రభుత్వముచారితో పోరాడుట సంతోష
కార్యముకాదు. కైశ్ల్యస్థితిలో నానామూలక పరిణామములను
అనుభవించితిమి. మరచిపోవలెను. మరణముతో పోరాటము

అంతేలేమను. **తైదు** అనగా **తై**కి మతజనుమటయోవా! **తై**లుకు బయట రాజకీయ విరోధములున్న చాలా? ప్రభుత్వమువారు మర్యాదస్థులనతే కనుబట్ట ప్రయత్నించు చున్నారగాన **తై** క్షయందొలునను గొరవముగ జరిపించుచు తలమట బహుకష్టము. మనమిత కష్టపడిత తరువాత నచ్చు స్వాతిత్ర్యముచాల యానందదాయకముగ నుండగలదు.

ఈ పంతులు వ్రాయుచుండగా ప్రభుత్వమువారికి న్యాయము చేయుచున్నవా యని యంతరాలకు యడుగుచున్నది. అగ్రాజైలులో జైలరింత సౌఖ్యముగనున్నాలో నాకు తెలియదా? అయితే అన్ని జైల్లు నాగ్రాజైల్లుకావని జగపాలెయిచున్నది. దయచేయచూపినను తప్పుచూపుచున్నారు గాని నేనుగాదు. వీలయిన వన్నియు లేవని చెప్పుచున్నారు. "నాతోడికైదీ ప్రసిద్ధిచెందిన బారిష్టరుకాదును కిష్టపెట్టి నాకు సౌఖ్యములిచ్చిన యడల నవి నాకందుకు!" అని పండితమోహిరాజ్ వ్రాయుచున్నారు.

*   *   *   *

డాక్టరుచలూ.

డాక్టరు కి చలువారి జాబు వేరొకటో ప్రచురింపబడి
నది. చదివి సంతసింతురుగాక! ఆయనరువులో హెచ్చునందుట
సంతోషమేగాని జొంబాయి ప్రభుత్వమువారు రాజకీయమై
అచే చూపుచున్న చర్యమూత మేంకిమూతము బాగుండలేదు.

పంజాబులో గొత్త నేరముక్రింద శిక్షింపబడినప్పుడు మర్యాదగ చూచినయింపుడు చిన్న నేరముక్రింద శిక్షించినను యింపుడు మామూలు నే న్థలవలె చూచునన్నారనియు కిచలూగారు చెప్పినది వ్యాయును. కాని కలనలు పెద్దప్రడ్డుగారు వ్రాసినలేఖ మిక్కిలి యందమయినది. దీనిని ప్రకటించుటకు కిచలూగారు రంపియిండ్డెను. పెద్దప్రడ్డుగారు పేర్కొనిన “గంధి తత్వము” సత్యము, సరళమేగాని తేరుగాదు. సత్యమెప్పుడును సరళముగానే యంతును. సరళముగను సత్యముగను నున్నది దౌర్జన్యమున కొప్పుకొనజాలదు. ప్రాచ్యపాశ్చాత్య దేశముల రెంటియందును ప్రవర్తియింపిన తత్వముల బయటికి తెచ్చుటయే “గంధితత్వము.”

నీవుకీనించి యితరుల జీవిత నిష్కములులే అనుచు
తత్వము, తత్వమును ప్రపంచమును ప్రబలి యున్న తత్వము మైదొడ్డ
మే. ఇది తత్వమును సాధారణముగాను, సుస్థానము
తత్వము అనునది చేత చేపములలే గాని ఒకటితో నొకరి
సంబంధములు దొడ్డమును ననుభవము బలములై సాధారణము
యొక్క. ఇప్పుడే "గృహతత్వ"ను నామకరణము చేయవలసిన
సమయము వారేదు. దొడ్డమును వైన అహింస జయమందిన
గాని పరమావధి చేతనలెంచగూడదు.

*   *   *

మధ్యవిషేధముకంటె సాతత్వమే మంచిది.

ఈ నోట్సు కేసు వ్రాయుమందగా తీవ్రమత్రకలాని
యొక వ్యాసము నాకు చూపబడినది. కానితో పండిత కుంజరా
గారు కోరిక వై పూతకు బ్రాండ్ కోసుమందగా జరిగిన సంఘ
తాయన కాంతచిత్తముతో వివరించుచుండినది. ఆయన యెంత
చెప్పినను వలంబీరు లాక్షణము కొననియలేవట. ఇది యహింస
గాదు. దౌర్జన్యముకంటె గూడ హింస. కాంతమైన పితరేంగన
గా తెల్లనికొట్టకుండా నే మ్రోసను, చేయవచ్చునని యర్థము
కాదు. వలంబీరులు తమ ప్రమాణముల ప్రకారము చరించు పక్ష.
మునకుం బ్రాగారిని నొమ్మరిగ పోనీయ వలసినది. పిళ్ళా
జేయవారు బ్రాహ్మణులకు కాంతముగ బోధచేయ వలసినది
గాని వారు వినియింపల వారిని బాధింప గూడదు. మద్య నిషే
ధము మంచిదని మనము ప్రతిపది చేయుచో బ్రతుక
ప్రభుత్వము మంచిదని తలంచి అంగీకరింప నవసరమై ఒత్తిడి
చేయుటగూడ న్యామయి యుండవలెను. ఈ రెండును
సజ్జనులులే. వలంబీరు లీరితని సంచరించుచో ప్రభుత్వనిధా
నమును మార్చుటగాక యధికారులను మార్తము మార్చ వలసిన
వారు యత్నించు చున్నారన్న మాట. మద్యనిషేధము కొలకు
స్వేచ్ఛ పోనాకుగొన వలసి వచ్చినయెడల మద్యనిషేధము
కంటె స్వేచ్ఛయే మంచిదని నాతిధిపాయము.

నేల్పుయువరాజు.

యువరాజుగారు 1 వ తేదిన లాహోరులో పెన్షన్ వరు
లను చూచిరి. కాదాపు 4000 నుండి పెన్షన్ వరులను చూచియుండిరి.
సాయం కాలము యువరాజుగారు కుంటూరు కాశునగళ్ళ సభ్యు
లొసగిన విందార్గించిరి. ఆదినమరాత్రి 11 గంటలకు యువరా
జుగారు లాహోరు కడలిరి.

అగ్నిప్రమాదము:—కలకత్తాలో ఒక కాలనమి
పనుచున్న మైకట్టిదిక్కి నూనెగిడ్డంగి తగిలుచునై. పైబిం
జనలు మంటలను చల్లాల్పెను. అయినను కొన్ని లక్షల రూప్యము
ల విలువగల సరకు కాలిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. కొంతమంది
మనుష్యులు కూడ కాలిపోయిరి.

1921 క్లబు-చిత్రకళ ప్రదర్శనము

నిన్న సాయంకాలము ఆర్మీనియను పి. జి. లోని గోఖలేను
 విరమించును 1921 క్లబువారు చిక్రికళల ప్రదర్శనము గావించిరి.
 బంగారమునుండి పటములు, కాశీ, కంఠీవరము, రకరకముల చీ
 రెలు, ప్రభుత్వకళాపాఠశాల (పతాకము) లో తయారై
 వస్తువులు, ఇందరు ఆంధ్రభాషితము లకాకాలలో తయారైన తి
 వాసీలు. కద్దగు తివాసీలు, ఇంకను అనేకవిధములగు వస్తువు
 లు ప్రకర్షింపబడెను. సాయంకాలము 4 గంటలనుండియు ప్ర
 దర్శనమును జూచుటకు జనులు కచ్చుమండిరి. టిక్కెట్లు ఎవరి
 కి పంపబడెనో, వాచూరము వచ్చినను మొత్తముమీద ను
 మారు నగు మంచి జూడితి. ప్రదర్శనమున కేరెంచిన వారిలో
 గా. శ్రీయుత జె. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు, డాక్టరు ఆనిలిసెం
 టుర్పు శ్రీయుత సి. పి. రామస్వామిఆయ్యర్, శ్రీమతి అయ్యలె
 న్న రా. సా. పి. సుబబుధంమెదల్యార్, డాక్టరు పి. నుబ్బ
 రామను; జి. సుబ్బారాయనుగతి శ్రీయుత జె. కృష్ణమూర్తి శ్రీ
 యుత జె. నిత్యాంబం, శ్రీయుతి ఎం. ఎన్. సుబ్బారావు ఆ
 డయారు జాతీయపాఠశాల. ఇంకను ఆడయారు వాస్తవ్యులనే
 కులము జూడిరి. సుమారు 4-30 గంటలకు ఫలాహరములొసగ
 బడెను. కోమలవిళాసమువారు ఫలాహరములను తయారేసి
 అందఱును వడ్డించిరి. ఫలాహరరాసరికము అందరును ప్రదర్శన
 ములోని వస్తువులన్నీ టిని బాగుగ పరీక్షించి యానందించిరి.

సుమారు రూ-30 గంటలకు ప్రదర్శనమును ఆరంభించుట కొక చిన్న సభ జరిగెను. డాక్టరు అనిబిసెంటుమ్మగారు అభ్యుత్తర సమాంతరి. ప్రదర్శనమును తెలుచుటకు వెల్లింగుడను ప్రభుత్వ యంగీకరించెను. కారణాలిందులచే ఆమె రాజులకుండినంతవన, లిట్టిన ప్రభువు సోదరియు, ప్రస్తుతము భారత ప్రభుత్వము పక్షమున ఢిల్లీయందు శిల్పికా స్త్రుజ్ఞుడుగ నున్న సో ఎవ్వరుకా లేరన్న గాఢ భార్య మనయాహ్వానము నంగీకరించి నేడే ప్రదర్శనమును తెలుచుట కిచ్చుట చేతించెనని డాక్టరు తెనుంటుమ్మగారు చెప్పిరి.

అంతట బుచ్చేన్ను సగొర వు కత నిపుణులను కొంత ప్రకరించి ప్రదర్శనమును లేవచిరి. శిల్పకళలకాభుతు కాగ్రహ ర్పణుగు జె. హెచ్. కళాన్నగారు కలు కాక్యక్రమమును గూర్చి ముద్రించిరి. ఈ ప్రదర్శనము ఈనెల 8 వ తేదీ వజుకు దును. కళానారము, 8 వ తేదీ వాదం, ప్రదర్శనమునకు ప్రత్యేక ముగ స్త్రీలుమాత్రమే వెళ్లవచ్చును. 8 వ తేదీ వజుకు ప్రతి నమును సాయంత్రము 4-30 గంటలకు కలు అవరణమునందు చిత్రకళలను గూర్చి దినమున కొక్క రువ్వనింతురు. ప్రదర్శ నమును జూచుటకు సభ్యులు కానివారికి 4 అణాలటిక్కటు. భాగత జేకనిపుణులను కనుగొనుటకు ఈ ప్రదర్శనము మిగుల తోడ్పడుచున్నది.

నోటి ను

తెరువతి డి॥ ముననబు కోర్పులో

అసల్ నెం 347/1921
నాది:— పెండేకంటు కంబయ్య.

(ప్రతివాది:— { 1 మైనర్ కండిషన్ల వేంకటాచలం నాయ
ధర్మాచార్యగారు.
2 కండిషన్ల లక్ష్మీ వేంకయ్యమూర్తిగారు
1-వ ప్రతివాదికి గార్డీయర్ 2-వ ప్రతివాది
దావా మొత్తము రూ. 783—10—

ఈ సేంబరు 2-వ ప్రతివాది తన మూడు దైవ మైత్రులు
1-వ ప్రతివాదికి గాను సదరు 1-వ ప్రతివాది తండ్రిని 2-వ
ప్రతివాది భర్తయన్ను అయిన కందినల్ల రానుతింగానాయని
గారు కాదికి ప్రాసి యిచ్చియుండిన ప్రోనోటు బాకిన
12-8-1915 లో యెత్తి వ్రాయించి 12-8-1918 లో చెల్లు
వేయించి యందు ప్రోనోటు మొత్త వాది దావా తెచ్చి
యుంటున్నాడు. 2-వ ప్రతివాదికి గార్డియన్ హోదాలో
నోటీసులు బారీ కాబడిన్ని నోటీసును పుచ్చుకొనందున కోర్టు
వారు 1-వ ప్రతివాదికి కోర్టు హెడ్ గు మాస్తా వాకిని
గార్డియన్ గా ఏర్పాటుచేసి యుంటున్నారు. వై సేంబరు
6-3-1922 తేదికి వాయిదా వేయబడియున్నది.

భూపతి } యం. వెంకటకృష్ణమాచార్యులు,
1-3-22 } (2485) వాణిశిలు

భారత ప్రభుత్వ బడ్జెట్

31.75 కోట్ల లోటు

దుర్భరమగు క్రొత్తపన్నులు

రైలుఛార్జీలు, దిగుమతులు, తపాలాఛార్జీలు, రాబడిపన్ను, ఉప్పు, మొదలగునవి అధికమగుట.

మదరాసునకు సహాయము నిరాకరింపబడుట.

ధిల్లీ సామ్రాజ్యశాసనసభయందు సర్ హైయలిగారు 1922-23 సంవత్సర బడ్జెటు (ఆదాయ వ్యయపట్టిక) ప్రవేశ పెట్టిరి. ఈ సంవత్సరము 71 లక్షలు మిగులునని అంచనా వేయబడి యుండ 34 కోట్ల లోటు మాపబడెను.

రాగల సంవత్సరము వ్యయము 142½ కోట్లగును అందులో సైనికశాఖ మాత్రమే 62.18 కోట్లను మ్రొంగును. రాబడి 110½ కోట్లు మాత్రమే.

ఇంగ్లాండులో 26.4 కోట్లు, భారతమున 25 కోట్లు ఋణము గైకొనబడును.

1922-23 వ సంవత్సర బడ్జెటును ప్రవేశ పెట్టెను భారత ప్రభుత్వ యార్థికసభ్యు డొసగిన యుపన్యాసములోని శాగములను ముదించునాము:-

గొప్పలోటుతో గూడిన బడ్జెటును గతసంవత్సరము ఈసభయందు సేసే ప్రవేశ పెట్టిరి. క్రొత్తగ వేర్పడిన చిన్న పార్లమెంటు లోన బాధ్యత నెట్లు నిర్వహించునో ప్రపంచము తయ నాతుకతతో నిశ్చయించెను. కాని సంస్కృతముల విజయ మునందు విశ్వాసముగల మనకిదియొక కష్టము కాకుండెను. మిగిలినా పిన దైత్యమునకు తగినట్లే జయముగూడ గలిగినను సంయోగముతో నిసభయందు ప్రవేశించి యుండిన నాగును బాగుగ నుండెడిది. కాని యీ సంవత్సరముగూడ కా స స సభగొప్ప లోటుతోగూడిన బడ్జెటునుగూర్చి యాలోచింప వలసియున్నది. ఈసంవత్సరము మనమునొని సంతతికన్న ఆదాయము చాలతక్కువగ వచ్చెను. రాగలసంవత్సరము వ్యయ మును తగ్గించుచేసి మాడగా, ఆదాయమును అమితముగ మించ నున్నట్లు కనగొనగలిగితిమి. ఇతరవేళములలో బడ్జెటులను ప్రవేశ పెట్టునపుడు ఆదాయముకన్న వ్యయము అధికముగ కనిపించినచో ఆర్థికసభ్యులు కారణములను సుబబులుల చెప్పుదురు కాని సే నట్టి సుబబులులేమియు తెలుపబాలను. మారకమునందు నానెము విలువగల్గెయ్యె, ప్రపంచవర్తకము మందముగ నుండుటయు, మన వర్తకరేఖాములకు తగినంతరాబడి లేకుండుటయు, ఆ యే ర్ఖాములకు మార్గము వ్యయమగు చుండుటయు ఈయొక్క వ్య యమునకు ముఖ్య కారణములు. సైనిక సంవత్సరము మేము అనవసరముగ వేసేయు ఖర్చు పెట్టెదలవ లేదనియు నిజపగల వాని నన్నిటిని నిలిపివేసెయ్యె వివరములవలన తెలిసికొనగలు గును. క్రొత్తవ్యయమును ఆపువలచేసిన మార్గ ముపయోగము లేదనియు, వ్యయము ఇతివశముండు వానిలోనే తగ్గించుట యనవసరమనియు, కుతగ్గుడల తృప్తికరముగ చేయలేదనియు కొం డకు విమర్శింపవచ్చును. వ్యయమునందు తగ్గువలచుటకు యన సరమేయని యంగీకరించెదను. తగ్గువలయెంత జూపినను గూడ, ప్రస్తుతమేర్పడ నేన్న లోటు పూడదు. మనశాసనసభ యీ ముఖ్యవిషయమును సావధాన చిత్తతో పరిశీలింపవలసియు న్నుది. గతసంవత్సరము మార్చిలో జూపిన శాధ్యతనే యీసం వత్సరముగూడ యీశాసనసభ జూపునను విశ్వాసముతోనే సేబడ్జెటును మిగిలుదుట ప్రవేశ పెట్టుచున్నాను. మాట్రిము లంకు గునకు భేదాభి ప్రాయములుండవచ్చును. కాని ఈబడ్జె టును ముఖ్యంత్తములలో గాని కారణములలోగాని, సందే హముగాని భిన్నాభిప్రాయముగాని యుండదని నాకు గట్టిగ తోచుచున్నది.

ఇక వివరములనుగూర్చి యాలోచింకము. ఈ సంవత్స రము మనము వేర్పడు తలంచినంత రాబడి లేకుండుటకు గల ముఖ్య కారణముల

నెల లో మ న ము బ డె టు న ం గీ క రి యి చ స నిశ్చిత లెట్లుండెను? యధవరామము తరువాత ఆరంభ మైన వ్యాపారాభివృద్ధి మరల తగ్గువల తలచిన జూపెను. ఈ తగ్గువల మనరాబడికెట్లు అడ్డుపడునో యూహించుట క ప్పడు పిలువకుండెను. వర్తకము మందముగ నుండవచ్చునని తలచి బడ్జెటునందు కొంత ప్రవ్యయము ప్రత్యేకముగ నిలువగ జూపితిని. కాని యింతలోటు గలుగునని యూహించుట క క కాశము లేకుండెను. లోపలి, బయటి పరిస్థితులను తర్కించెద ను. 1920 వ సంవత్సర వర్ష ద్రుత ఫలితము 1921 వ సంవత్సర మునగూడ అలాగే యుండెను. గోధుమలు జతలో మణుగు రూ 6 లుండి దిసంబరులో నమంతముగ రూ 8½ లయ్యెను. తగ్గునూ వియ్యము మణుగు రూ 4 లుండి రూ 6½ లయ్యెను. గోధుమల యెగురుతీయై నిరోధముండిననుగూడ భారతవేళము అమితముగ గోధుమలను దిగుమతి చేయుచుకొనెను. బాగుగ నులవడమిండిన గడదెడలచే, బాగుగ దావాము తగ్గునూ రైళ్లకు విద్యుత్బాగు కొనవలసివచ్చినందున మన వర్తకమునకు లోటు గలిగెను. దేశము లోని రాజకీయ, ఆర్థిక పరి స్థితులవలన దేశములోని వర్తకము మందముగ నిలిచిపోయెను. 1921 వ సంవత్సరమునందు వర్ష ద్రుత సప్తతికన్నను అతి యును తాలముననుండిననుగూడ పరిస్థితులలో కొట్టు తగ్గించవలెను రా తేమియు గనిపింపలేదు. ఇక కాశ్మీరములోని జూలము, తుమ్మ, మధ్యయూరోపువేళములందు కలవధికముగ నుండుట చే, ఆవేళములవారు మనదేశపువర్తకమునండి సామానుల తె ప్పించుకొనలేరి సామాన్యముగ వియ్యసాము అగిరియెను. మనయెగురుకులపైకి ఆలాగేయున్నది. జులై సెప్టెంబరు మా సములలో జవ్వనీకి బంతు ఎగురుతులు మానమునకు సామాన్య ముగ 1½ కోట్లరూప్యముల విలువగలివి. అక్టోబరు మాసమున ప్రారంభమై దిసంబరు వచ్చునప్పటి ఆర్థికశీ యయ్యెను. 19 20 న మార్చిలో కొట్టగనుండిన మనయెగురుకులు 1921 మా ర్చికి 18 కోట్లగు దిగెను. గతజూనుమాసముగు సరికి చివరకు 16 కోట్లయ్యెను. దిసంబరులో మరల 21 కోట్లయింది నిజమే గాని దిగుమతులతో సరిపోవుచూచిన జవనరితో యంత్యమైన 10 మాసములకును మనకు వర్తకములో 33 కోట్లు లోటు గలిగెను.

ఆదాయ వ్యయము-1921-1922

మనమొందించుండిన బడ్జెటుకో 71 లక్షల నిలు వయిండునట్లు చూచితిమి. క్రొత్తపన్నులతో సహా ఆదాయము 128 1/3 కోట్లగు వ్యయమునుమారు 127 1/2 కోట్లగు ఉండు నట్లును అంచనా వేయబడెను. ఆదాయము 108 కోట్లు ఉండునని తలంచెదము. అనగా మొదట యనుకొనినంతకంటె 20 1/3 కోట్లు తక్కువగ నున్నది. ముఖ్యమైన విషయములనుమాత్రమే పరిశీలిం

చెదను. దిగుమతి సరుకులవలన 37 8/1 కోట్లు అంచనా వేసియు బిమ్మి. ఇప్పుడు చూడబోకె 33½ కోట్ల కన్న సభిముగ వచ్చేటట్లు లేదు. అనగా సుమారు 4½ కోట్లు అనుకొనిన దానికంటె తక్కువగ నున్నది. గత సంవత్సరము అక్టోబరు ఆక్రాంతిములలో పంచదార దిగుమతి చేయించి యు దకున్న ఆదాయము ఇంకా అన్యాయముగ నుండెడిది. దిగుమతికొండ మాడనున్న రాబడి యగు 33½ కోట్లలో పంచదారయే సుమారు 6 3/4 కోట్ల వలె వచ్చును.

రాబడి పన్నులకొండ వనూలైన మొత్తములో రాష్ట్రీ యపన్నుల లెక్కలను జూచుకొనిన కరువార బడ్జెటు సంఖ్య యగు 18½ కోట్ల నుండి సుమారు 90 లక్షలను మినహాయితవు చేయవలెను. ముఖ్యముగ ఈ త్తరహిందూప్యాపు ఉప్పును భరింప బాలనందున ఉప్పువలన 7 కోట్లు ఆదాయము అంచనావేసి యుండియు, చివరకు 30 లేక 90 లక్షల యాదాయ లెక్కెట్లు చిహ్నుములు 7లవు. నట్లయిండుకు 372 లక్షల ఆదాయము అంచనా వేయబడియుండ 70 లక్షలు తగ్గేటట్లున్నది. అంతి ధ్వాతీ య స మా వేళ ము ల కు ఫలి తముగ చీనావేళము, పరిసరములలో నల్లమందుఖర్చు తగ్గు నట్లుతోచుచున్నది. రైల్వేలో ఆదాయము తగ్గినది. గత కొలదివారములలో బతులుదేరిన సమ్మెకట్టులవలన స్థితి మరింత నష్టపాదకముగ నున్నది. ఆదాయము 87 కోట్లుండునని తలం చియుంటిమి. ఇప్పుడు 83 కోట్లతో ప్తిప్రకడవలసియుండును. రైలు ఆదాయము తక్కువగుచున్నను, వ్యయమును తగ్గించు టకు పిలువకున్నది. నేలబొగ్గు విశేషముగ నీదేశమునందు వీరకనండు. ఈదేశపు బొగ్గుకు ధలు హెచ్చుగ పెట్టికొను టయు ఇంగ్లాండునుండి యితరదేశములనుండి తెప్పించుకొను టయు తటస్థింపవలసియుండునను బడ్జెటు అంకెలకన్న 7½ కోట్లు అధికముగ వ్యయముచుండట్లు హిందూకు కవకాశము గలదు. రైల్వేబడ్జెటులో మొత్తమునూడ 13 కోట్లు నష్టముండిట్లు న్నుది. రైల్వేలు కడ్డిలు చెల్లించినతరువాత వారికి మిగులునది 2½ కోట్ల లోటు. ఇట్టిలోటు కలుగుట కిది మొదటిపర్యా యము. పోష్టులు, టెలిగ్రాఫులు చూడము: గతసంవత్సరము మదింపు వేసినదానికంటె ఆదాయము 1½కోటి తగ్గెను. ఆదా యములో 35 లక్షలు గతసంవత్సరము హెచ్చించినలేట్లవలననే కలిగెను. ఈశాఖ లోటుతో పనిచేయుచున్నది. పోష్టు టెలి గ్రాఫ్ డిపార్టుమెంటునూడ ఈసంవత్సరమునకు 90 లక్షల నష్ట ము గలుగును. వైన చెప్పిన 20 కోట్లనష్టమున కీకారణముల న్నియు తోడ్పడుచున్నవి.

వ్యయ భాగము జూతము. వైదెప్పినట్లు ఈ సంవత్స రము 127½ కోట్లు వ్యయపడుటకు మనము గతసంవత్సరము మదింపు వేసితిమి. ఈ సంవత్సరము తీసికొనిన రూపాయ ఋణ ములకును లండనులో తీసికొనిన ఋణమునకును వడ్డీల నిచ్చుటకు మనము 2కోట్లు అధికముగ వ్యయపడువలసియున్నది. సైనిక వ్యయముకొండ 62.20 కోట్లను ప్రత్యేకించెదమని శాసనసభకు జ్ఞాపకముండును. వజీరుస్థానమునకు 3 కోట్లును సైనికులను బం పి చే యు ట కు కో టి యు వ్య య మ య్యె ను. వజీరుస్థానమునందు 1920-21 సంవత్సరమునందు పోరాటము స్తాపమై డెను. అందువలన 6½ కోట్లు వ్యయ మయ్యెను. సై నికవ్యయములోని యెక్కువ భాగము నిష్పక్కు వర్ధించుట యనవసరమని తలంచుచున్నాను. ఆహారవద్ధి ఖర్చులు పెచ్చుపెరిగినవి. వజీరుస్థానమువద్ద పనులుండిననుగూడ ఆదాయము 2½ కోట్లకు మించకుండులాగున మేము ప్రయత్న ము చేయుగలియుంటిమి. బడ్జెటులో ప్రత్యేకింపబడిన 62½ కో ట్లకుగాను 65 కోట్లు వ్యయమయ్యెను. భారత సైనికుల కింక ంములకు ఫిలవనులకు జూపిచేయుట రాష్ట్రీయ సైన్యముల నే రాపాటు చేయుట తప్ప సైనిక శాఖయం దింకేమియు శాశ్వతమ గునటి యధికవ్యయ మేమియు చేయలేదు.

నిలిలు శాఖలో సభిక వ్యయమైయుండుట యంత యా లోచనియాంకముగాదు. ఈయధిక వ్యయమునకు సస్టి మెంటరీ గ్రాంటులను ప్రభుత్వమునారు కోపింపుడై శాసనసభ వారంగీ కరించియే యుండెరి. ముఖ్యముగ మారకమువలన నష్టము గమ నింపదగిన యంకము. ఇతి కేవలము సర్దుబాటులతో గూడిన యశము మనలెఖ్యలను సర్దుబాటు చేయు విధమునకును, జతగు విధమునకును గల భేదములకై రైల్వే, పోష్టు, టెలిగ్రాఫ్ శాఖలలో వ్యయభార మధికమైనది. మారకము 1 పిల్లింగు 8 పెన్నులుండునని నేననుకొంటిని. అది యూహయేగాన జ్యోతి పముగాదు. దిసంబరు 1920 లో విలువ 1 పి 7 పెన్నులులేక 1 పి 8 పెన్నులు ఉండెను. మారకము సెప్టెంబరులో 1 పి 8½ పెన్నులయ్యెను. జర్మను నానెముల విలువ తగ్గినందునూడ 1 పి

(2) ఇక ఖర్చు తగ్గించుటకును కొంత యంతనము పూర్తిచేయగలము. విశేషవ్యయము వైద్యములకు, అవివరములను యదివరకే విశదీకరించినయినను, అనవసరమని తోచిన విషయములలో ఖర్చు లిదివరకే తగ్గించియున్నాము. ఇంకను తగ్గించుటకు వీలులేదని నేనను. ఖర్చు తగ్గించువిషయము విచారించుట కొక కమిటీ నియమించి యున్నాము. ఇందు విషయములో కొద్దిలో నొక స్టేట్ మెంట్ యుటకును నివారణాఖలో యొకమిట్టా రేమియు తగ్గించుటకు వగలయుండదు. అది 20 కోట్లకంటె యెక్కువకు యింకాదు. అయినను బడ్జెటు వేయునప్పుడు ముఖ్య రాబోవు సంవత్సరములపై నాభారపడి నేయగూడదు. ఇప్పుడు జరుగుచున్న ఖర్చుల ప్రకారము నేయవలెను.

(22) ఆదాయము ఖర్చులలోని నిపుణుల ఖర్చులు పెట్టుబడి కాకలలోని కేల మార్పు విషయము సులభము చేయు రాదు. అనికొంత ధురగా వినియోగించిన స్థిరముగ నుండు వివిధ భవనములు మొదలైనవాటికి కట్టిన కాలపువారు మాత్రమే గృహముల నియంత్రణ? ఇందుకు జవాబు అట్టిఖర్చులను నిపుణుల మేమియు కందనా చేయలేదనియు ధర్మముఖ్యపట్టణముల గా ఈ చేయు విషయమును పెట్టుబడి ఆదాయమునుండి యిదివరకు ఖర్చు నియమించి యున్నాము. ముంబైలోని శివనాథ్, పెట్టుబడిగాని పెట్టుబడి ఇదివరకే మనము ఆ పులనై ప్రభుత్వమున్నాము. కాన ఈవిషయము విశేష చర్య తీసుకోవలసివచ్చును. ఖర్చు ఎట్లుచేసినను అప్పు అగుచునే యున్నది ఇది కాకిముకలముతో తీర్చుతాము.

(24) కావున ఇంతకు 2 సంవత్సరముల ముందుండి కొట్టుపూర్తిచేసికొనకుండు కట్టబట్ట వీలవచ్చు. రెండవది, ఖర్చు కట్టే తర్జియ మార్గము కనబడదు. ఇది ఆదాయము వృద్ధిచేయక తీర్చును ఇందుకు రంతుపద్ధతులున్నవి. మొదట మన వ్యాపారకాళులలో ఆదాయము ఖర్చునైన కలిపి పోవుట చేయుట రెండవది తన్ను వృద్ధిచేయుట మొదటి దానిలో రెండు ప్రయోగములు చార్జీ హెచ్చుచేసి 6 కొట్టు సంపాదించవలెను. తెలిగ్రాం ఛార్జీ ఇదివరకే హెచ్చుగా జున్నదిగాన వృద్ధిచేయగూడదు. అదియును ఆ ఖర్చు కావలసివచ్చి ఆ ఖర్చు సంపాదించుచునే యున్నది. ఇక బోర్డులో మాత్రం వృద్ధిచేయవలెను. క్రిందటివర్సకు ప్రాప్తమున పెట్టగా మిగిలినవి కొనలేదు. నిరుపాదము వృద్ధిచేయ చాలాభయము కలగలేదు. 3/4 అదానీవీలన 10 లక్షలుమాత్రము లాభము వచ్చెను. ఇందులో లాభముకంటె ఎక్కువగుచున్నది మహాత్మాజీ కనుక బాధి అయినది. పోటీల చాకగానుండుట మంచికేకాని అవసరముచేర వృద్ధిచేయక తీరదు. ఇప్పుడు కార్డులు ఒక్కొక్కటి అర్థభాగమునకు. అర్థభాగము కాక నీ క క ను తీసికొని 2 1/2 రులముల క వరు వక కు ఒక అదానీ, వైస ప్రతి 2 1/2 రులములకు ఒక అదానీ వృద్ధిచేయవలెను. ఇట్లు వృద్ధిచేసిన ప్రపంచములోకల్ల ఇండియాలోనే పోటుచార్జీ చవుకయినదియని గ్రహించవలెను. ఈవై రెండుకార్యములవలన 7 కొట్టు 60 లక్షలు పూర్తికాగలను. ఇక 24 కొట్టు 16 లక్షలున్నది.

పన్నులవృద్ధి

(25) ఇక పన్నుల వృద్ధిచేయువిషయములో టాక్సు చేయకుండు కష్టములొకటే కా వ్యాపారమునకునష్టములేకుండా వృద్ధిచేయుట యెట్లును. 6 కొట్టుపన్ను. కష్టమున్నువై కన్ను పొరుగు. ఈ విషయముపై ఆర్థికసంఘమువారు విచారించుచున్నారు. ఇప్పుడింతవఱకు రాక్షసుల వారిపార్టు వచ్చు వరకు చేదియుండవలసివచ్చింది. కాని వారిపార్టు యెట్లున్నను, ప్రభుత్వమునా పెట్టు నిధి యించినను ఆదాయము వృద్ధిచేయుట ముఖ్యవనశముగాన పన్నులు వృద్ధిచేయక తీరవు. కావున ఏకైకమైన పన్నులు హెచ్చించినను ప్రశ్న యిక్కడరాదు అయితే చేరనమునంతవరకు ప్రస్తుత ఆర్థికపద్ధతిలో మార్పు మియు రాకుండునట్లు తయారుచేసితిమి.

(26) (1) ఇప్పుడు దేశముకి కవార్తములవై 100కి 11 వున్నవన్ను లన్నియు 15 కు హెచ్చించ వలెను. బట్టపై ఎక్సైజుద్యుష్టికి 3 1/2 నుండి 7 1/2 కు హెచ్చించవలెను. ఈ రెండింటిన 5 కొట్టు 45 లక్షలు రాగలదు. సునముంట్ల కష్టస్థితిలో నున్నాము గాని దిగుమతి, పన్నుకు పరిహారముగా ఎక్సైజు జూట్టి చేతితోని ఎక్కువ అవలసివచ్చును.

(2) యంత్రములు, ఇనుము, తిక్క, రైలు పాములు మొదలైన వానిపై 100కి 2 1/2 యంత్రములది. ఇప్పుడు 100కి 10 వరకును చేయవలెను. ఇందువలన 4 కొట్టు 5 లక్షలు రాగలదు.

(3) విద్యేముల సంవత్సరపు కర్మకర వైస 100కి 15 చేయవలెను. ఇప్పుడు 25 చేయవలెను. అందువలన 2 కొట్టు రాగలదు.

(4) నిపుణులపై 20 మిగిలి 18 అకాయున్న ఇప్పుడు 2 1/2 గూపాణు చేయవలెను. ఇందువలన 95 లక్షలు వచ్చును.

(5) ఇండియాకి తీర్చునాయుల వైస గాలనుకు 1 అకాయున్నది విదేశీ వానిపై 1 1/2 నుండి 2 1/2 కు హెచ్చుచేయవలెను. ఇందువలన 95 లక్షలు వచ్చును.

(6) మూలపై యంత్రవరకు పన్నుండెడిది కాదు. ఇప్పుడు దిగుమతి నూలుపై 100కి 5 వరకును చేయవలెను ఇందువలన 90 లక్షలు వచ్చును.

(7) ఇంతకు 10కి 20 వరకును ఆధిమయిన పన్నులు భరించుచుండి వస్తువుల వ్యాపారాన్ని మధ్యతగ్గినను ఇప్పుడు హెచ్చుచున్నది. దానిని 100కి 20 వరకును హెచ్చించవచ్చును ఇందువలన 75 లక్షలు వచ్చును.

(8) బ్రాండ్లపై మి.తా.తా. పన్నులవైస 100కి 20 వరకును హెచ్చుచున్నది. మేముగా నుమారు 20 లక్షలు వచ్చును. మొత్తము కష్టము వై 14 కొట్టు 90 లక్షలు వచ్చును వృద్ధికాగలదు.

(27) ఇన్నిచేసినను యంత్రము 9 1/2 కొట్టు లోటు కనుక డి.యూ.కి కావున ఇంతటాక్సు నూపకుటాక్సు వృద్ధిచేయవలెను. 80 వేల అకాయులు లోపలివానికి వృద్ధిచేయ కలసివచ్చును. 80, 70 వేల వరకు గూపాముకు 14 వైసలనుండి 15 వైసలకు 40, 50, వేలవరకు 16 నుండి 18 వైసలకు వృద్ధిచేయ వచ్చును. నూర్తాక్సు 4 అకాయల రెటుండి 6 అకాయల రెటుకు మార్పుచేయవలెను. మొత్తమున యందువలన 2 1/2 కొట్టు లాభము రావచ్చును.

(28) ఇప్పుడు మనకు లిగిన వస్తువులను ఉప్పుపన్ను నూడే హెచ్చించు కష్టమున్నది. ముగిసి 1 1/2 నుండి 2 1/2 గూపాయికి హెచ్చించ వలెను. మిగిలి సంవత్సరము మూడు 9 అకాయలు ఖర్చు అవును. ఇందులకు కష్టము అట్టే కలుగును. ఇందుకై మొత్తము 5 కొట్టు రావచ్చును. కష్టమును, ఉప్పుపన్ను తీర్చి జానుండియు అది అంతానికి వచ్చును.

(29) అక్కిరాదాను మంతయు 29 కొట్టు లెక్కచేసితిమి. ఇంక 3 1/2 కొట్టు లాటున్నది. వ్యాపారముగ యంత్రానికి కొట్టు పన్ను చేయవలెనని యిప్పుడు డింకిన తెలియట మంచిది కాదు. గాని కొట్టులో యీ కొట్టు పూర్తిచేయ ప్రయత్నింప వచ్చునో వస్తువు వాటికాను.

(30) ఇంతవరకప్పుడు ఆదాయము మిగిలి పోవునంటె దీని. లాభములకు ఖర్చుపెట్టుటలేదని గోఖలే యిది యింకాచేయవలెనని యిప్పుడు మనపని యప్పుల పాలయినది. 4వ స్థిరములనుండి 50 కొట్టు లోటుకచ్చినది. నమకు లింకా వృద్ధిచేయుట చాలావృద్ధిచేయవలెను.

(31) ఇంతకొని పెట్టుబడి వాకీలు జరుగుచున్న వన్నెముల 30 కొట్టును రాబోవువర్సకు 58 కొట్టును పూర్తి కావలసి యున్నది.

(32) రాష్ట్రము ప్రభుత్వములకు గూడ కొట్టులుగానే యున్నవి. కొన్నివఱకు వాడుకమునై వాధాపడెను. కొన్ని వనఃస్థ యప్పుతీసి కొన్ని మొత్తమునకేంద్ర ప్రభుత్వము, రాష్ట్రము ప్రభుత్వములు లోకి 45 కొట్టు లోటు పూర్తిచేయవలెను. ఇందువై మూడు 15 కొట్టు నిల్వ వనూళ్లయినవి. మిగిలినవానికి రూపాయ అప్పులుచేయ కలసివచ్చినవి. ఇండియాలోను అందవలసిన మొత్తము 72 1/2 కొట్టు అప్పుచేసియున్నాము. ఇదిచాల యధికమయిన అప్పు ఇదంతయు లుగుట ఆశ్చర్యము.

(33) రాబోవు సంవత్సరము విషయములో 2 1/2 కొట్టు కాక రాష్ట్రప్రభుత్వముల లోటులో గూడ మూడు 10 కొట్టు పూర్తిచేయవలసి యుండుంది. 1922 యందక్షరములకు 8 కొట్టుకావలెను. రైళ్లకు 1 1/2 కొట్టు ధర్మముఖ్యపట్టు 2 కొట్టుకావలెను. తెలిగ్రాం డ్లో 4 కొట్టు తగ్గించవలెను కాబోవువర్సములో 23 రైళ్లపై కొట్టు మాత్రమే పెట్టుబడి ఖర్చు పెనెంచెదమి, ఇదియంత ఇప్పుడున్న రైళ్లకు కాగు చేయుటకే సరిపోవును. కొత్తరైళ్లకునూములను.

(34) ఇదియన్నియు పూర్తిచేసికొనుటకు గాను 25 కొట్టుగూపాణులు యిండియాలోను 175 లక్షల పానులు ఇంగ్లండులోను అప్పులు చేయుదుము కావున మొత్తము 51 1/2 కొట్టు అప్పుచేయుదుము.

(35) ఇక గుర్రులకి అక్సైజుపన్ను భవనముగి గూడ బాగ్రతగ చూడవలెను. దీనిపై మారకము ఆధారపడియుండును. అటుగూడ 5 కొట్టు 28 లక్షల పానులు లోటువచ్చి యున్నది ఇందుకు 5 కొట్టు 45 లక్షలు అప్పుచేయవచ్చును. మిగిలి ఇండియానుండి వుండవలెను.

రాష్ట్రీయధనము

రాష్ట్రీయముల విషయము వారికి వ్యావస్థాత్మకమున్నది గాన నేను మాట్లాడ నక్కరలేదుగాని వాటిగూడ లోటులు వచ్చినందుకు మనకును కష్టముకలుగుచున్నది. అందుచే కొట్టిగా చెప్పవలెను. సంవత్సరారంభమున వారికి 16 కొట్టు నిలువ యుండెను. సంవత్సరమున 5 కొట్టుమాత్రమే యందునని యెంచుకొన్నాడు. వారు స్వంతమునకు తన్నులు చేయుచు

న్నను లోటులు కలుగుచునే యున్నవి. వస్తువంతర్జరము వారికి మొత్తము 8 కొట్టులోను కలుగును. జమమున్న సంవత్సరము కాగానే మనవద్దమున్న వారి వైకమంబుయు వాఖరుకాగలదు. కావున నికోజున నేను చెప్పినదంతయు చూడగా రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు మనకేయలసినదానిని తగ్గించువిషయము దుర్లభమని తేలగలదు. రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల కష్టములకేర మెప్పునుతీర్చునముతీరిగి విచారణచేయవలెనని చాలయంది కోరుచున్నాను. ఇది యెట్లున్నను కొట్టిగా రాష్ట్రీయప్రభుత్వము లతో సుప్రతింది వీలయిన యేర్పాటులు చేయుటకు యత్నింతుము.

చిరకు మనకును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకును గూడ కష్ట సంవత్సరమని చెప్పక తీరదు. అయితే రెండు విషయములు జ్ఞాపక ముంచుకొన వలెను.

ఇండియా వ్యాపారము మాకము ప్రపంచముతో చేరినది. ఇది జ్ఞాపకము లేకుండ నేమిచేయ నెంచిన విషయ ముండవలెను. రెండవది ఇంకా దేశములతో పాటే మునుగూడ యందమునలకి కష్టము లప్పుడే పోవునని యెంచెదమి. యంత్రా జోరేదు. కావున యంతరదేశములకు వచ్చిన కష్టమునే మనకును కలిగినవి. ఈ కష్టముల తప్పించుకొన వలెనన్న యంతరదేశములలో వారు చేయునట్లే మనము గూడ చేయవలెను. ఇంతరదేశములలో ఖర్చున బట్టి ఆదాయమును వృద్ధిచేసికొని యత్నించుచున్నాను. ఇంతవరకు ఇండియా ఆర్థికస్థితి ప్రపంచమున గౌరవకాముననుండింది. ఇందువలననే గానకే గౌరవముగూడ వచ్చినది ఈ గౌరవముల నిలుపుకొనవలెనని మనకు సూచనముల కనుకాలయిన యావధమును వెంటనే వాడవలెను.

డి.బి.యం. ఎం. హెయిలీ
1. 4. 22

పన్నుల హెచ్చించుటకు చట్టము

ఉప్పు, ప్రత్తి, దిగుమతులు, రహదారులపై పన్నును హెచ్చుచేయుటకును కోరసిన నూనెపై పన్ను విధించుటకును ఆదాయపుపన్నును నిర్ణయించుటకును భారతప్రభుత్వమునా లొకచట్టమును ప్రవేశ పెట్టుచున్నాడు. ఆచిల్లనం దీవిషయములు గలవు.

బిల్లు
ఉపోద్ఘాతము

బ్రిటిషు ఇండియానుండు/తయారుచేయబడుచున్నట్టియొక భూమార్గములగుండా బ్రిటిషు ఇండియాలోనికి దిగుమతిగా బదువాన్నట్టియొక ఉప్పువైసన్న పన్నును హెచ్చు చేయుటకును; 1894 సంపు దిగుమతుల పన్ను చట్టమును, 1896 సంపు ప్రత్తిపన్ను చట్టమును, 1898 ఇండియా రహదారులపన్నుచట్టము నున్నా వరించుటకును; కోరసిన నూనెదిగుమతిపై పన్నును విధించుటకును, ఆదాయపుపన్ను కట్ట నియమించుటకును ప్రైటుపన్నును లోలగించుటకును ఈచట్టముద్దేశించబడినది.

వైసదేరిన కార్యము లొనర్చుట అవసరముగా ఈ క్రింది చట్టముగావింపబడినది.

(1) ఈకాశము 1922 సంపు ఇండియాను ప్రామాన్య ఆర్జునని వ్యవహరింపబడును.

(2) ఈ కాశము బ్రిటిషు ఇండియాకంతకును కర్మియను. 4 నక్షత్రము కాశమును శంఖోలు పరగకాలకు గూడ కర్మించును. 4, 6 నక్షత్ర మిగిలికంతకును బ్రిటిషు తెలంగాణా గ్రామముకు గూడ కర్మించును. 2, 3, 7 నక్షత్రము 1923 సం. మార్చి 31 కే తేదీవరకు మాత్రమే కర్మించును.

2. ఉప్పుపన్ను నెక్కుచేయుట:— 1892 సం. ఇండియాను పాల్పెట్టనందలి 7 నక్షత్ర ప్రకారము నూనెమాత్రముగ కర్మించు వైసముగాని, బర్మాన్దెనుండుకప్పు మిగిలి బ్రిటిషు ఇండియాలో కయారుగా బడినట్టియొక దిగుమతిచేయబడినట్టియొక ఉప్పుపై పన్నును విధించు నధికారము గలదగాన 1922 సం. మార్చి 31 కే తేదీవరకు దిగుమతునుండియు అట్టి ఉప్పుపై 82 1/8 పానుల బడివుకల దులుకుకల రెండు రూపాయలవరకు పోషకముకల విధించుటలు గ్రహించవలెను.

1 అనుబంధము చేరి తరువాయి

ధీర్ఘి తీర్మానము

గాంధీ యభిప్రాయము

(విస్తృత రికార్డు)

శాసనాభిప్రాయము

ధీర్ఘ తీర్మానము బడ్జెట్ తీర్మానమున మరొక విషయమున సవరించెను. స్వచ్ఛాత్యుల రక్షణార్థమున నట్టియు (డిఫెన్సివు) చట్ట నిర్మాణమునకును (ఆఫ్ డెన్సివు) కాననోల్లంఘనమునందగుచున్న ధీర్ఘ తీర్మానముచే రాష్ట్రీయ సంఘములకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమియ్యబడెను. ఈ స్వాతంత్ర్య మియ్యబడిన తోడనే రాష్ట్రీయ సంఘములట్టి కాననోల్లంఘనమునకు గడంగవలయునని దానియర్థముకాదు. అట్టి కాననోల్లంఘన మన సరమగు, పరిశీలన చేసినప్పుడును, అందులకు అత్యవసరమగు కార్యకర్తల సహాయము రాష్ట్రీయ సంఘముల గాఢముగ నాటుకొనినయెడలను రాష్ట్రీయ సంఘము వారి స్వాతంత్ర్యము నుపయోగించుకొనవచ్చును.

నవంబరు మాసమున మొదటిసారి విలక్షణమైనట్టియు బడ్జెట్ తీర్మానముచే నాపివేయబడినట్టియు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము ధీర్ఘ తీర్మానముచే తిరిగి రాష్ట్రీయ సంఘముల కియ్యబడినది. చాలవరకు గాఢాలోచన మొనర్చి తప్పక సరిచెప్పిన గాని రాష్ట్రీయ సంఘము తీహత్వము ఉపయోగించుకొనవచ్చునని సలహా నొసంగెదను.

శాంతి సేనలు

జాతీయ మహాత్మా గాంధీజీ విషయమునకు నమ్మకముతోకలిసియున్న అట్టి నమ్మకముతోనే వారిని కాంతివైఖ్యనుండి తొలగింపవలెను. వ్యక్తి కాననోల్లంఘనమునకు గడంగక పూర్వము ప్రతిరాష్ట్రీయమునకు రక్షణమును సర్వకొనవలెను, దౌర్జన్యము మనోహాకృత్యములకు ముడువవలెను. గన్వింపదను నమ్మకమును స్థాపింపవలెను. ఇట్లు చక్కతనము కొనినయెడల రాష్ట్రీయ సంఘములకు ఎక్కువ బలముకలుగును. మైత్రమునకు జూచినయెడల దౌర్జన్య రాహిత్య సిద్ధాంతము నందు జోరము చాలవరకు కలిసిపోయిన విషయము సర్వమే విషయమై అభివృద్ధి కలగవలెను తాత్పర్యము. సమిష్టి కాననోల్లంఘనమునకు గాని వ్యక్తి కాననోల్లంఘనమునకు గాని సంపూర్ణ వ్యర్థము కాహిత్య మత్యావశ్యకము. అదంతయుతో కాననోల్లంఘనమునకు గడంగకాదు. కాననాభిప్రాయ మొనర్చి కొర్రుకల గాని కెటులననుగాని దెబ్బనెత్తుచు చాలవరకు ప్రజలు సమామాముగా వారివెంట జనరాదు. ఇంకను నడువ వలసిన విషయములు చాలగలవు. రాష్ట్రీయ సంఘములవారికట్టి అధికారము అన్నను తొందరపడి ఈ కార్యమునకు గడంగకాదని సేన సలహా నొసంగెదను.

బడ్జెట్-ధీర్ఘ తీర్మానముల వ్యవధి.

ప్రశ్న:—బడ్జెట్ సమావేశముచే నాపివేయబడిన కొన్ని కార్యములు ధీర్ఘ తీర్మానము వారిచే తిరిగి సాగించుట కనుమతి యొసంగబడెను. ఈయందు సమావేశములకును మధ్యవర్తిత్వము కొరత వ్యవధిలోనే ఆపివేయబడిన కార్యముల తిరిగి సాగింపవలెనని పరిశీలన చేసినదా?

ఉత్తరము:—ఈ విషయముపై తీర్మానమునందే గలదు. బడ్జెట్ తీర్మానమునందు సమిష్టి కాననోల్లంఘనమునకు చాలకొంత నిబంధన లేవనెత్తబడినది. అతీర్మానమునందు వ్యక్తి కాననోల్లంఘనమును గుర్తించుచున్నది. ఈ కాననోల్లంఘనమును సరిగ్గా అర్థమవుతున్నది. కేయవరకు మాత్రమే నిలపిపోయబడినది. దేశము నందలి స్థితిగతులను దెలిసికొని విచారించుటకు గాను కాన్య నిర్మాణ కార్యము వారిట్లు గావించినది అందువలన నుచు విచారించుచున్నది. అందులకు గాను జాతీయమహాసభాసంఘము వారి యభిప్రాయమును గొనుటకు వారాంఘ సమావేశమును గావించిరి. జాతీయమహాసభా సంఘమువారు తాము స్వయముగా, వ్యక్తి కాననోల్లంఘనమునకు కాలిగ్గతము చేయవలెనని బహుకారమును రాష్ట్రీయ సంఘముల యధికమొనర్చిరి. ఈ సంఘమువారిమొదలైన దృఢత నాకు దెలియును. వెంటనే వ్యక్తి కాననోల్లంఘనమునకు గడంగరాదని సేన సలహానిచ్చిన విషయము మీకు దెలియును. కాని ఏకావ్యము వారైనను తమరాష్ట్రీయమునందు దౌర్జన్యము దలనూపదనియు, కాంగ్రెసు నియమములన్నియు నిర్వహించుటకు వనియు నమ్మకమునకు నా రాష్ట్రీయమునకు వ్యక్తి కాననోల్లంఘనమునకు గడంగు హక్కుగలదు. అందుచే జాతీయమహాసభాసంఘమువారు వ్యక్తి కాననోల్లంఘనమునకు గడంగ

గుట కివ్వవలెనని నాజాలవ్యాఖ్యలనుకలవ్యవధియుండవలెను. అను విషయములను తీర్మానింపలేదు. దీనిని ప్రతి రాష్ట్రీయమువారు తమతమ తాము నిర్ణయించుకొనవలెను. రాష్ట్రీయ సంఘములవారు తమ హక్కులను గురించి పట్టుకలతోడ నున్నార. కాననోల్లంఘన విషయమున తమ వ్యవహారములను తాము సమర్థించుకొనుటకైని ఇతరులు కంకించుట వారికిష్టములేదు. అందుచే కాంగ్రెసు సంఘమువారు రాష్ట్రీయ సంఘములకు స్వాతంత్ర్య ప్రదానమును నిరోధింపబారకు.

మూడవ హెచ్చరిక

ప్రశ్న:—మిమ్ములను భగవంతుడు మూడవ పర్యాయము హెచ్చరించిన తరువాత నూడవ నిత త్వరలో తిరిగి రాష్ట్రీయ సంఘములకు స్వాతంత్ర్యము నిచ్చివేయి? ఈ స్వాతంత్ర్యము సంయుక్త పక్షగణాలవారు సరిగ్గా నుపయోగించుకొనవలెనని యిది గదా?

ఉత్తరము:—భగవంతుడు మూడవ హెచ్చరించుటచే నేరీప్యదు సమిష్టి కాననోల్లంఘనమును మానివేచితిని. నేనికనమిష్టి కాననోల్లంఘనమునకు దిగుటకునుండు ఏమిదపర్యాయము లాలూచించెదను. రాష్ట్రీయ సంఘముల స్వాతంత్ర్యము తాత్కాలికముగా మాత్రము తొలగింపబడినది. వివిధ సంఘములపై కాంగ్రెసునకున్న బలములనుబట్టి రాష్ట్రీయ సంఘములెంతవరకు కాంగ్రెసువారి యజ్ఞ ననుసరించుకొనుటకును, తాత్కాలికముగ నట్లు చేయవలెను. రాష్ట్రీయ సంఘములు ప్రశంసార్హముగ కాంగ్రెసు ఆజ్ఞను మార్చి తాల్చినవి. తిరిగి రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య మియ్యబడునయెడల రాష్ట్రీయ సంఘములు అసంతృప్తి నందుదు. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య మియ్యకపోయినయెడల చారిత్రాత్ విషయములు సంభవింపవలెనని యిది నీ యెవరైన నుకువలెదు. కాంగ్రెసు దృష్టిపథమున జూచినయెడల చారిత్రాత్ మార్పులు చాలవరకును ఖండింపబడెను. ప్రజాసామాన్య దృష్టితో జూచినయెడల చారిత్రాత్ మార్పుల సేరకు ప్రభుత్వమువైపున కాంగ్రెసువైపున సమానముగ గలదు. దౌర్జన్య రాహిత్యమునందు సంపూర్ణ నమ్మకముగల ప్రజాసామాన్యము ప్రభుత్వమువారు ఉద్దేశ పూర్వముగా రంగమునుండి తొలగించిరి. సామాన్య దృష్టిలో దిలకించినయెడల నీ విషయ వ్యవహారమున సామాన్యమే దృష్టి యులేదు. ప్రజలగుంపులు ఉద్దేశ పూర్వము అట్టివియునవుట గోరవలెను. భారతదేశమునందును మార్కెట్ జరుగునని గాత్ర ఇట్టి విషయము లిదివరకు ప్రపంచమందన్ని వోట్లను జరిగెను. కాంగ్రెసువారు దౌర్జన్య రాహిత్య సిద్ధాంతాలంబు కలు గావున వారు దీని నిట్లు ఖండించిరి.

స్వరాజ్యమొప్పును వచ్చును.

ప్రశ్న:—కాంగ్రెసు నిబంధనల ప్రకారము యజ్ఞమును అభివృద్ధి నొందినయెడల సెంతకాలములో స్వరాజ్యమును పొందవచ్చునని మీరు యలచెదరు?

ఉ:—ఎంతకాలముపట్టుకో దెలిసికొనుట కష్టము. ఇంతకాలములోపల స్వరాజ్యము సంపాదించవచ్చునని నిర్ణయించుటకు చాల విషయములు నాకు గన్పించుచున్నవి. ఇంతకాలమునకు స్వరాజ్యము వచ్చునని యనుకొనుటకు వీలులేని కొన్ని విషయములు గూడగలవు. అందుచే నిదమిద్దరుని దెలుపుట కష్ట సాధ్యము.

ప్రశ్న:—మీరు మీయాదేశకత్వపు (డిక్టేటరుషిప్) అధికారమును ఎప్పుడైతే నుపయోగించిరా?

ఉ:—ఎప్పుడును ఉపయోగించలేదు. అట్టి అధికారము నుపయోగించుటకు అవుననయు రాకెను. ప్రభుత్వ నిర్వహణా నమవలన కాంగ్రెసు వ్యాపారమూపబడినప్పుడు మాత్రమే ఆ అధికారము నుపయోగింపవలెను.

ప్రశ్న:—మీరు అరెస్టు చేయబడినందుకొనుదు. అప్పుడు మీరు మీతరువాతి వారిని నియమింతురా?

ఉ:—తేను. అట్లు నియమించుటకు నాకట్టి అధికారములేదు. కాంగ్రెసుధారాత్మక కార్యకర్తలను మొనర్చుచుండుటచే అట్టి అధికారము నుపయోగింపవలసిన సమయము నాకు తలపడినది.

మూడు ఇంగ్లీషు రైల్వే సర్వే

కొన్ని కొన్ని ప్రేమలలో పనిచేసిన పనులలో తిరుగవలెను. ప్రయాణికులబండ్లు జాగ్రత్తగా అధికముగ వడచుచున్నవి. కార్మికులపట్ల దౌర్జన్యము చేయువారు అరెస్టుకాబడుచున్నారు. పరిశీలకులు సామన్యముగ నున్నవని రైల్వే ఏజంటు ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీన ప్రకటించుచున్నారు.

ప్రాథమిక పాఠ్యాయుల జీతము.

పల్లి నెటి బిల్ వారు యాక్రిండ్రి ప్రకటనమును ప్రకటించుచున్నారు.

ప్రాథమిక పాఠశాల పాఠ్యాయుల జీతముల హెచ్చించు విషయమై ప్రభుత్వమువారు తొంతకాలమునుండి ఆలోచించుచున్నారు. లోకలు బోర్డులకు సంబంధించిన శాతకాలయందలి ఉపాధ్యాయుల జీతముల నిమిత్తమై ప్రభుత్వము వారికి ఎట్టి సంబంధము లేదు. అయినను, లోకలు బోర్డుల ఆదాయము తక్కువగాయుండుటచేతను, ఉపాధ్యాయుల జీతములను వృద్ధి చేయుట ఆవశ్యకత గురించేతను 1920-21 సంవత్సరమున ప్రభుత్వమువారు ఉపాధ్యాయుల కొక్కటి 4 రూపాయల వంతున జీతము వృద్ధి చేయుటకు కావలసినంత మొత్తమును లోకలు బోర్డుల కిచ్చుటకు కాక్ష నుచేసిరి.

అతామును తక్కువగా నున్నదనియు, ప్రతిసంవత్సరము ఇంత మొత్తమే ప్రభుత్వమువారివైపు చేయవలయుననియు లోకలు బోర్డులు ప్రభుత్వమువారికి అర్హము పంపుకొనుచున్నవి. ప్రస్తుతపు అధికారిక ధృతిల ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి సలహాను ఆమోదించుట కెంత మాత్రమువలెను లేదు. అయినను కానన సభ్యులు మంజూరీ చేసినవో మందు ఇప్పుడైన మొత్తములో సగము మొత్తము లోకలు బోర్డుల కిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుకొనినారు. మిగిలిన సగము మొత్తమును లోకలు కబోర్డులవారి సంరక్షణచేయకొనవలెను.

గ్రాంటులు పొందు ప్రాథమిక పాఠశాలల కిచ్చుటకు టీచింగు గ్రాంటునుకూడ వృద్ధి చేయవలయునని అర్హుల పంపబడినది. ప్రభుత్వము యాక్రిండ్రి విభాగము గ్రాంటులను హెచ్చించుటకు తీర్మానించిరి.

పాఠశాలలు—కొత్త కేట

త్రెయినింగు పొందని ఉపాధ్యాయులు.

Table with 3 columns: Location, Old Salary, New Salary. Rows include locations like 'అయ్యల ఎలిమెంటరీ' and salary increases.

ఇందుకొరకు 2 లక్షలు ప్రత్యేకింపబడినది. ఈ ఖర్చును కానన సభ వారు ఆమోదించినగాని ఇట్టి ఏకపాటు చేయుటకు వీలుండదు.

రాష్ట్రీయ శాసనసభలు

వంగ రాష్ట్రములు

వంగ రాష్ట్ర శాసనసభలో యీనెల 1వ తేదీన గా.కరు గారు బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టిరి. ప్రభుత్వ ప్రతిష్టకు లోపము కలగకుండు ఖర్చులను తగ్గించుటకు వీలులేదనియు, ఇండ్రియా కార్యదర్శి శార్ల మెంటువారి అనుమతి లేకుండు ఉన్నతోద్యోగుల జీతములను తగ్గించుటకు వీలులేదనియు, అధిక సభ్యుడు చెప్పెను.

బిహారు

బిహారు బరిసా శాసనసభ యీనెల 2 వ తేదీ సమావేశమగును. అదాయ ప్రభుత్వ పక్షమే ఆదినము వర్తించును. బొంబాయి

ఈనెల 1 వ తేదీ బొంబాయి శాసనసభలో ప్రభుత్వముకు సంబంధించిన గూఢచారుల కొరకు ఎంతసామ్య వ్యయము చేయబడినది గుర్తించిరి. ఈ ప్రశ్నకు జవాబు ఇచ్చుటకు వీలు పడదని ప్రభుత్వ సభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మొసంగెను.

బడ్జెటుపై చర్చ తిరుగ ప్రారంభింపబడినది. నాసిక్ నందు లిక్కరు డిస్టిలరీ స్థాపించుటకు ప్రభుత్వమువారు 18 లక్షల గ్రాంటు కొలికిరి. ఈ గ్రాంటునకు త్వరితముగ అనేక మంది సభ్యులు మాట్లాడిరి. తుదకు గ్రాంటు మంజూరు చేయబడినది. సంయుక్త రాష్ట్రము

రెవిన్యూ సెటిలు మెంటు పరిమితినిగ చేయవలయునని ఒక తీర్మాన ముపసాదించబడినది. ఈ విషయమై అల్లూ చించుటకు ఒక విచారణ సంఘమును నియమించెదరని ప్రభుత్వ సభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మొసంగెను. తీర్మాన ముపసాదించబడినది.

9 వ పేజీ తరువాయి

పాఠ్య 2

నోటీసు

(3486)

3 (1) 1894 సం॥ vii సవరణ చట్టము:—1922 సం॥

మార్చి నెల ప్రథమ దినమునుండియు 1894 సం॥ ఇండియన్ టా

3 చట్టము నందలి రెండవ షెడ్యూలునకు బదులుగా ఈ చట్టము

నందలి చట్టము షెడ్యూలు చదువకలెను

(2) అదేమున నుండియు 1921 సం॥ ఇండియన్ టా

న్యూ ఆక్టోగండు రెండవ షెడ్యూలును, ఆనాసపు ఒకటవ షెడ్యూ

లును రద్దు చేయబడును.

4. ఈ చట్టము మార్చి మాసారంభమునుండియు 1896

సం॥ కాలన్ షెడ్యూలును ఆక్టోగండు 6 వ షెడ్యూలును 3½ అను

శుభ్యులకు బదులు 7½ అను శుభ్యులకు యివ్వవలెను.

5. ఈ చట్టమునందు రెండవ షెడ్యూలులోనున్న షెడ్యూ

లు 1898 సం॥ ఇండియన్ టాలోని అధికముల కావనమునందు

ఒకటవ షెడ్యూలుగా నుండును. ఇది 1922 సం॥ మార్చి 1 వ

తేదీనుండి అమలులోనికి వచ్చును.

6. 1917 సం॥ మోటారు స్పిరుటు ఆక్టోగండు 6 వ

శుభ్యులకు మిగిలిన షెడ్యూలు లన్నియును రద్దు చేయబడును

మూలములను గూడ వర్తియను,

3½ అను శుభ్యులకు ఒక అక్షరము వచ్చును

మూలములను ఇది మార్చి మాసారంభము నుండి అమలు

లోనికి వచ్చును.

(7) 1922 సం॥ ఏప్రిల్ మొదటిదినము నుండియు ఆ

యాక్టు పన్ను మాడక షెడ్యూలును 1 ఖాగమున వివరించబడిన

దీనిని మూలము చేయబడును.

(2) ఇండియన్ ఇన్ కంట్రీ ఆక్టోగండు 5 వ

బడులుగా ఈ చట్టమునందు మూడవ షెడ్యూలును రెండవ

నూపరుటాక్స్ రేటు. ఏబిడివేల మొత్తము ఆదాయము గలవారలకు సంబంధించి

నది:— (1) ప్రతికంపెనికి తూపాయకి ఒక అక్షరము వచ్చున

విధింపబడును. (2) ఏ అక్షరము కంటే ఎక్కువకును

(1) ప్రథమ 50 వేలకు పన్ను రేటు. (ii) అధికముగానున్న

యకి ఒక అక్షరము వచ్చుననుచును. (iii) అధికముగానున్న

గని, రిజర్వ్ గాబవని భరమునకు గని రూపాయికి ఒక అక్షర

మును. (iv) ప్రతివ్యక్తిని ప్రతివిజయముగా బదిలీయవలెను.

(1) అధికముగానున్న రెండవ ఏబిడివేల రూపాయలకును

రూపాయికి అక్షరము వచ్చును (ii) తరువాతి 50 వేల రూపాయ

లకు రూపాయికి రెండు అక్షరములు వచ్చును (iii) తరువాతి

50 వేలకు రూపాయికి మూడు అక్షరములు వచ్చును (iv) తరువాతి

50 వేలకు రూపాయికి నాలుగు అక్షరములు వచ్చును (v) తరువాతి

50 వేలకు రూపాయికి ఐదు అక్షరములు వచ్చును (vi) తరువాతి

50 వేలకు రూపాయికి ఆరు అక్షరములు వచ్చును (vii) తరువాతి

50 వేలకు రూపాయికి ఏడు అక్షరములు వచ్చును (viii) తరువాతి

50 వేలకు రూపాయికి ఎనిమిది అక్షరములు వచ్చును (ix) తరువాతి

50 వేలకు రూపాయికి పది అక్షరములు వచ్చును (x) తరువాతి

50 వేలకు రూపాయికి పదహారు అక్షరములు వచ్చును (xi) తరువాతి

50 వేలకు రూపాయికి పదహారు అక్షరములు వచ్చును (xii) తరువాతి

50 వేలకు రూపాయికి పదహారు అక్షరములు వచ్చును (xiii) తరువాతి

50 వేలకు రూపాయికి పదహారు అక్షరములు వచ్చును (xiv) తరువాతి

50 వేలకు రూపాయికి పదహారు అక్షరములు వచ్చును (xv) తరువాతి

50 వేలకు రూపాయికి పదహారు అక్షరములు వచ్చును (xvi) తరువాతి

50 వేలకు రూపాయికి పదహారు అక్షరములు వచ్చును (xvii) తరువాతి

బందరు సబుకోర్టు ఫైల్

Cs No. 60 of 1921.

సవరణ నుబరులో లేదు మాడపాటి వేంక

శెట్టిరావురాజు తాలూకా ఈ క్రింద నువహ

రించిన సీరాసులను బహిరంగముగా ది 15-3-22

బెజవాడలోనున్న ది 22-3-22 న నూజివీలలో

నున్న ది 1-4-22 న చందీగామలోనున్న సదరు

కోర్టువారి వుత్తరువుల ప్రకారం నేను వేలం

వేయించుచున్నాను గనుక సవరణ ఆస్తులను కొన

దలచుకొన్నవారు ఆయా కోర్టులలో ఆయా కాల

ములలో పాటకు రావలసివచ్చి. పాట వరతులు

వేలం కాలముకు తేలియవలెను.

బెజవాడ గ్రామంలో వుండే ఆస్తి పేసీలు

1. మేడ, మునిసిపల్ నెం 1 441 రున్న భాగ

స్థలమును 2. బాబాయిల్లు ము. నెం 1 441 రు. ఎ.

3. సదరు యిండ్లకు అనుకునియున్న సందు

లోని యిల్లు ము. నెం 1 435 రున్న భాగస్థలమును

4. మేడయంటికి అనుకుని యిల్లు పడమర

పెంకుటియిల్లు ము. నెం 1 443 రున్న భాగస్థలమును

5. పరిటాలనారి స్థలంలోని పెంకుటి యిల్లు

ము. నెం 2 213 రు. దీనికి పడమరనావిడి అనే పేరు

గల యింకొక పెంకుటి బంగారాయున్న భాగ

స్థలమును 6. తూర్పునావిడి ము. నెం 2 220 రు పెంకుటి

భవంతి తూర్పునావిడి అనే పేరుగలది. భాగస్థలం.

వారావరణ నిధి

1922 సం॥ మార్చి నెల 2-వ తేదీ గురువారము

సర్కారు: మేఘములేవు. ఆర్ద్రశక్తి కుక్కన. పగటి పే

డివిక్కుర రాత్రువేడియై తక్కువ.

డక్కును: మేఘములేవు. ఆర్ద్రశక్తి అధికముగ వున్నది.

వేడిమి తక్కువ.

కల్పాటకము: చాలవరకు మేఘములేవు. ఆర్ద్రశక్తి కుక్క

న పగటి వేడి రిక్కి డిగ్రీలు తక్కువ.

నెల్లూరు: మేఘములేవు. ఆర్ద్రశక్తి చాలా ముఖ్య

లగమున్నది. వేడిమి తక్కువ.

దక్షిణము: మేఘము లొకమాదిరి గలవు. ఆర్ద్రశక్తి మ

మూలగ వున్నది. వేడిమి తక్కువ.

పశ్చిమతీరము: కొన్ని ప్రదేశములందు మేఘములేవు.

మరికొన్ని ప్రదేశములందు మేఘము లొకమాదిరి గలవు. ఆర్ద్ర

త యధికము. వేడిమియందు మాన్పురేను.

మైసూరు: మేఘములేవు. ఆర్ద్రశక్తి కుక్కన. రాత్ర

వేడిమి 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

హైదరాబాదు: మేఘములేవు. ఆర్ద్రశక్తి అధికము.

వేడిమి హెచ్చును.

బాంబాయి: మేఘములేవు. ఆర్ద్రశక్తి కుక్కన పగటి

వేడి యధికము.

పశ్చిమ ప్రాంతములు: మేఘములేవు. మేఘరా

నద ఆర్ద్రశక్తి యధికము. మిగిలినవోట్ల తక్కువ. పగటి వేడి

యధికము.

వాయువునం దార్ద్రత యుండదు.

ఎస్. ఆర్. యు. సావూరు.

వారావరణ నిధి ము. నాను

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

జల్పగిరి మండలమున పోలీసులు ప్రజలపై తుపాకులను గాల్పుట

వివరములు - కలకత్తాలో పాశ్చాత్య వణిక్సంఘ అధ్యక్షుని దురహంకార ప్రలాపములు
యింగ్లండునా, నర్వేయు, అసామియా పత్రికలపై మాననప్రముఖ దావా తెచ్చుటకు
అసాము దొరతనమువా రనుమతించుట

మధ్యరాష్ట్రములలోని తిరుపాటు డివిజను అసహాయవాదులు

కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ తీర్మానములు - దౌర్జన్యము

గోపబంధు దాసుగారిపైని దొరతనమువారు తెచ్చిన అపీలు కేసును పాట్నా హైకోర్టువారు కొట్టివేయుట

సంయుక్తరాష్ట్రములలో బహువిధముల పౌరులు అసహాయోద్యమమును నిరసించుట

అరాష్ట్రములలో అయికా యుద్ధమము. తలచూపుట - రైతులు జమీందారులకు పన్నుల నీయకుండుట

పలహారులో యుద్ధ్యుల దురాగతములు-సరోజినీ దేవిగారు మరల సమర్థించుట

బహిరంగ విచారణ జరుగవలెను.

ఆంధ్రరాష్ట్రము

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ - రాజమండ్రిలో 8 వ తేదీని జరుగును
పింగళిలో సోదాలు-తాపిల్లారు దురాగ్రహము-ఒక యువాధ్యాయుని కొట్టుట.

కాకినాడలో దువ్వూరి లక్ష్మీనారాయణగారికి ఒకసంవత్సరము కఠినశిక్ష

దేవనూరుకుల సమావేశము-రాజప్రతినిధి జిన్నాగారికి వ్రాసిన లేఖ

వంగరాష్ట్రము

జల్పగిరిమండలమున అల్లరులు

పోలీసులు తుపాకులను కాల్పుట

ఫిబ్రవరి నెల 12 వ తేదీని మదరీహాటులో నొక మార్వాడీ దండవంతుని నొక సంతాను కూలీని తగవు లిగినందున ఆ మార్వాడీ మరణమున బాధపడినాడు. మార్వాడీ కేసు చేసెను. విచారణ జరిగినది. 21 వ తేదీని మదరీహాటు పోలీసుస్టేషనునుండి యొక పోలీసుయూద్ధ్యుని ఆయుధధారులగు కనిస్టేబులతో ఫల్గుటా పోలీసుస్టేషనుక్రిందనున్న సమ్మూహగ్రామమున కేగి నలుగురు సంతానులను ఆరెట్టుచేసెను. 150-400 మంది చేరిరి. వారందరూ గాంధీజీని పట్టుకొని పోలీసువారిని వెంట దించిరి. ఆరెట్టు చేయబడినవారిని వదలవలెనని అడిగిరి. ఈ రీతి గా 1½ మైళ్లు పోయినపిమ్మట ఆకస్మాత్తుగా పోలీసువారిని ప్రజలు చుట్టినది ఆరెట్టుచేయబడినవారిని విడిపింపగడం. 30 దారు పోలీసు యుద్ధ్యుని క్రిందపడగొట్టిరి. కొందరు ఒక కని స్టేబు కలపాగాను లాగినది. మరికొందరు ఇంకోకని కేటెలోని తుపాకీని లాగినను ప్రయత్నించిరి. ఇతరులు ఆరెట్టు చేయబడి నవారిని తీసికొని పోసాగిరి. అంతట పోలీసులు తుపాకులను కాల్పిరి. ప్రజలు చెడరిపోయిరి. ముగ్గురు హతులైరి. ఒక కేసును నెత్తినున్న గాంధీజీనిపొడ "పల్కులాస్వరాజ 146" అని వ్రాయబడియుండెను.

కలకత్తా పాశ్చాత్య వణిక్సంఘసభ.

అధ్యక్షుని దురాగ్రహ ప్రలాపములు.

కలకత్తాలో జరిగిన పాశ్చాత్యవర్తకుల సభకు సర్ రాబర్టు వాల్టెనుస్మితుగారధ్యక్షత వహించిరి. దేశమునం దన్ని పక్షముల కాజీల గాంధీజీనులును గూడ-పరివాంశ్రకు దుశ్శాసనలచేసి కళపకురు కొనుచున్నారు.

సామ్రాజ్య కాసనసభ్యులను నిందించుట

క్రొత్త రాజకీయసంస్కరణములును రాజకీయాంధోళ నమును నొకదాని కొకటి తోడ్పడుడ వలన ప్రభుత్వము యొక్కయు సంఘము యొక్కయు సౌజ్ఞమును కదల్చి వేయునంత గాఢముగ ప్రభుత్వమును చీకాకు పరచెను గాన నష్టకారులను నిరోధించి తమహక్కులను కాపాడుకొనుటకు ప్రతివ్యక్తియును స్వయముగ నిరోధక ప్రయత్నమున తోగట్టి కృషిచేయుటవ్యవసరము. సంస్కరణముల ప్రకార మేర్పడిన కాసనసభలతో సభ్యు లొనరించు కాగ్యములు మిక్కిలి అధిక కములుగ నున్నవి. వారు తెలివితక్కువ తీర్మానములను చేయుటయేగాక చిరకాలము నుండియున్న జాతి వాణిజ్య సంబంధ ములగు కార్యక్రమములను కాసనముల ద్వారా సాధించుటకు

గూత ప్రయత్నించు చున్నారు. ఈ విషయమున రాజప్రతినిధి కాసన సభవారు చేయుపని మిక్కిలి అనర్థకముగా నున్నది. అన్నిజాతులవారికి సమాన స్వాతంత్ర్యములు ఇల్లుర్త వివాదము అనునది రెండు ముఖ్య విషయము లేర్పడెను. జాతి సమత్వ మనునది హిందూదేశమునందే గాదు. ఏదేశమునను గూడలేదు అవిషయమును గూర్చి ముచ్చటించువాడు కట్టి మోసగాడై యుండును. వాణిజ్యసంబంధములగు ప్రాతపగలను సాధించుటకు నాతి సమత్వము నొక సాధనముగా నుపయోగించు చున్నారు. రెండవ పుస్తకము మన స్వాతంత్ర్య సౌకర్యముల రావునావ జూచుచున్నారు.

ఈ విషయము నొక సంఘమువారు విచారణ చేయుచు న్నారుగాని సేను దానినిగూర్చి విస్తరించివెప్పడలంకొనలేదు. కాని ఆసంఘమువారి పరిష్కార మనుజాలముగా నుండనినో మనము గట్టిప్రయత్నమును చేయవలెను. భరత దేశము భౌతీయులకే అను సిద్ధాంతము బొత్తిగా సాగదని గ్రహించగలిగిన బుద్ధిమంతులగు భారతీయులుగూడ చాలమందిగలరు. అట్టి ల్లంఘనమును ఆరాజకమును ప్రబలుచుండుటచే వానిని రూపు మాపుటకు మనము పని బూసవలసినచ్చింది. మంచి లోకజ్ఞానముగల క్రొత్తవాడుకులు బహులు జేరుచున్నారు. వారు పాశ్చాత్యులనుగ మనలోకలసి పనిచేయుట కంగీకరించిరి. అంతువలన అసహాయోద్యమమును ఆరాజకమును విప్లవము నడండుటకొక క్రొత్తసంఘ మేర్పరుపబడినది. ఈ దేశములోనుండి బ్రిటిషువారిందరూ దేశీయులు తమకు నష్టములు కలిగించినపుడెల్ల వారికి గట్టి ప్రతీకార మొనర్చుచుండవలెను. మితవాదులు దేశీయులు డనతో కలసి పనిచేయుట కంగీకరించువారితో మనము చేరి పనిచేయవలెను ఇండియా ప్రభుత్వమును గూర్చి వారికి గల వ్యాయములైన కోర్కెలవిషయమున మనము సానుభూతిని చూపవలెను. అట్టి మైత్రవలన హిందూదేశమునకు చేలుచే కూరును. హిందూదేశము మరల బ్రిటిషుసామ్రాజ్యముని మకుటమున సమాభ్యుచక్తియై ప్రకాశించునని స్మితుగాను నుడివిరి.

ఆ సా ము

అసహాయవాదుల పత్రికల విమర్శలు

వానిపై మాననప్రభు దావాలకు

ప్రభుత్వ మనుమతించుట

కామరూపు పోలీసు సూపర్వైంటుకు అన్వేషించు సూపర్వైంటుకు బాల్కనీలో నక్రమముగా ప్రవర్తించిరని "యంగ్లండు" "నర్వేయు" "అసామియా" పత్రికలు వ్రాసిన వార్త సత్యముగావని ఆయాధ్యోగు తిద్దరను చెప్పినందున ఆ పత్రికలపై మాననప్రభు దావాలను చేయుటకు ఆయాధ్యోగుల కిద్దరిని ఆసాము ప్రభుత్వమువారు సుమరల నిచ్చిరి.

మధ్యరాష్ట్రములు.

టిర్పాటు డివిజను అసహాయవాదులు

అసంతృప్తి హెచ్చుట

ధర్మిలో అసహాయ కాంగ్రెసువారి తీర్మానము గుండ్లముగా నుండుటకే టిర్పాటు డివిజనులోని అసహాయవాదులలో చిత్రకాంతి తక్కువగా నున్నది. క్రితుతును బడయనివారు గుంపులంగ చేరి డివిజనులో చాలవోట్ల నింకను తిరుగుచున్నాడు వారు కొద్దిరోజులక్రితము సారియా ఫాక్టరీ ఆవరణలో ప్రవేశించిరి. అచట నపుడు స్త్రీలు తెన్నిను అట నాడునుండగా ఆయాటను నిలిపివేయుకట్లు ప్రజలు చేసిరి.

బీహారులో వ్యవసాయ ప్రదర్శనము అల్లరులు

ఫిబ్రవరి నెల 24 వ తేదీని పాట్నాకు చేరుకనున్న రీహతులో జరిగిన వార్షిక వ్యవసాయ ప్రదర్శనమును ప్రారంభించుటకు మంత్రి మాదభూనుబాదయ భక్తియద్దీగా రవటికి వెల్లిరి. వారాసభలో నుపన్యసించుట కన్న సామలు ప్రయత్నించినను నుమారు 2000 మంది ఆచటచేరి అల్లరిప్రారంభించి మంత్రియను హత్యను సాగనియలేదు.

బరంపురమున తీర్థము

సాలు కొకసారి మహాబాదు జిల్లాలోని బరంపురమున నివుడు తీర్థము జరుగుచున్నది. అందోర దేవానువేసి స్వకావ్య పరౌకము నెత్తుటకు అసహాయవాదులు ప్రయత్నింపగా మిరిటరీ పోలీసులు సాగనియలేదు. అసహాయవాదుల నచటనుండునీయలేదు.

గవర్నరు ప్రసంగము

ఈ (మార్చి) నెల 8 వ తేదీని బీహారుజిల్లా కాసనసభలో గవర్నరు ప్రసంగించునపుడు రాజకీయ అధివిషయములను గూర్చిగూడ ముచ్చటించును.

గోపబంధు దాసుగారి కేసు

శ్రీ జగన్నాథము (పూరి) నందు ప్రకటించబడుచున్న సమాచిత అను అసహాయవాద పత్రికకు సంస్పాదకుడగు గోపబంధుదాసుగారిపై తెబడిన కేసును కొట్టివేతగా దొరతనమువారు పాట్నా హైకోర్టులో అపీలుచేసిరి. మార్చి నెల 1 వ తేదీని హైకోర్టువారుగూడ దొరతనముచేసిన అపీలునుకొట్టివేసిరి కాను గారు పోలీసు కనిస్టేబులనుగూర్చి అసమానకరమగు వ్యాగమును ప్రకటించెనని మొదట కేసుచేసిరి.

గుంటూరునిర్బంధము.

అసహాయోద్యమములో క్రధగావనిచేయుటకు శ్రీయు 6 పులిపాక రామకయ్యగారిని 108 సెక్స్ నుండి గుంటూరులో 28-2-22 నాటిరాత్రి 10 గంటలకు నిష్కర్షితులను చేసిరి. గుల్లపల్లి, రామకృష్ణయ్య, కార్తీకర్షి.

భారత కాసనసభ.

1922-23 వ సంవత్సరపు ఆయవ్యయపత్రము.

ధర్మి, మార్చి 1: - సర్ మాల్వారిం హెయిలీగారు 1922-23 వ సంవత్సరపు ఆయవ్యయపత్రమును ప్రవేశపెట్టెను. గతవత్సరము 84 కోట్ల నష్టమును ప్రకటించి మిగిలిన చెప్పిరి. ఆదాయములో 24 లక్షలు రిగ్గి వ్యయములో 14 లక్షలు హెచ్చెను. ఆదాయపుపన్ను, ఈపు ఒక్కొక్క బానిలో 90 అక్షలు; నల్లమందు 70 అక్షలు; తొంతి, రిపాలుకాఖలో 1½ కోట్లు; ముఖ్యమైన నష్టము యొక్క రాబడిలో 18 లక్షలు తగ్గుట. వ్యయము హెచ్చుటకు కొన్ని కారణములు గలవు. నడ్డెలు 2 కోట్లు, వాణిజ్యసామునందు వైనికవ్యయము 2½ కోట్లు, మారకముమీద నష్టము 5½ కోట్లు క్రొత్త ఆయవ్యయపత్రములో ఒకరూపాయకు 1 పిల్లింగు 4 పెన్నులవ్యాసము మార్కపులేటు నిర్ణయించబడినది వైనికవ్యయము 62 కోట్లుండును.

ఈలోటును శరీరీచేయుట కీసత్తులకలంబించుచుండును:-

1. రంబులు ప్రయాణీకుల చార్జీలు 100 కి 25 వాపున హెచ్చింపబడును.
2. రిపాలరేట్లు వాస్తవిక చేయబడును.
3. నిగుమలి పన్నులు 100-కి 11 నుండి 15 కు హెచ్చింపబడును.
4. దేశమందు రయారుచేయబడు బట్టలపొడ 100-కి 9 నుండి 7½ కు ఎక్కువ చేయబడును. (సకేవము)

దక్షిణాఫ్రికాభారతీయులు

స్వదేశమునకు వెడలగొట్టినవస్తువు

భారతీయులకు విజ్ఞప్తి

దక్షిణాఫ్రికాయందు గల భారతీయులను ఆ ప్రభుత్వమువారు స్వదేశమునకు వెడలగొట్టినవస్తువు. ఈ సందర్భమున మన దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులకు తగు సహాయమునకు వలెనని భారతసోదరులకు వి. యల్. శాస్త్రిగారు విజ్ఞప్తి నుంపుచు అందు వాటిని ప్రాయముచున్నారు.

మన దక్షిణాఫ్రికా సోదరు డగు సి. ఆర్. నాయుడుగారు ప్రస్తుతము మన పట్టణమున నున్నారు. వాకిచ్చట నున్న కాలమున భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికానుండి వెడలగొట్టినవస్తువుగురించి చాల ప్రదేశములం దుపర్యవేక్షించి. వారి విషయమును గూర్చి గత దినంబుల మానమున నొక విజ్ఞాపనను గూడ ప్రకటించిరి. నాయుడుగారివంటి కార్యదీక్షి గలవారు మన యెడట నిట్టి ముఖ్యంశముల గూర్చి ప్రసంగించినపుడు ఉత్సాహపూరితముల వుండుము. తరువాత మన యుత్సాహము నుపయోగపడ నుండును.

మన కౌన్సిలువారు భిక్షాభిక్ష, స్వరాజ్య- పంజాబు సమస్యలందు సంఘర్షణలను గురించి యుండెడి. అందుచే విదేశ మందు మన సోదరుల గూర్చి వా రెక్కడు కృషి యొనర్చువానికి తిరులేకున్నది. సహాయవాదులైన ఈ విషయమును గూర్చి విశేష శ్రద్ధ దీక్షింపబడెను. మన ఘోరాజీయపక్షమునకు జెందియున్న విదేశములందు మన సోదరుల సహకారమును మరచి పోయితిమి. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు మన యుపేక్షాభావమును గుర్తించి మన సోదరులను పెనుబాముల గుడుపుచున్నట్లు నాకు దోచెడిది. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు, దక్షిణాఫ్రికానుండి భారతదేశమునకు తిరిగి వెడలిపోవు ప్రతి భారతీయునియందును తాను తన ఇష్టమునైనట్లు వెడలిపోవుచుంటి మనియు తాము తమకు దక్షిణాఫ్రికాయందుగలవాళ్లను స్వచ్ఛందముగ నడచుకొంటిమనియు పూచీకత్తుల పుచ్చుకొనెదట. భారత ప్రభుత్వమువారు దక్షిణాఫ్రికానుండి తిరిగి వచ్చు భారతీయులకు తగిన యుద్వేగములనీయ నేర్పాటుజేయుచున్నారను వొంగిపక్షమున నొకదానిని దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. దీని నన్ని దక్షిణాఫ్రికా భారతసోదరులు చాలమంది మోసపోయి తమ హక్కులను వదిలి కొని తిరిగివచ్చుచుండిరి. ఈ పక్షపాదమునందలి విషయము లసక్త్యముని చూత్రము భారత ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించి మిన్నకుండిరి. ఈ విషయమై నాయుడుగారు రీడింగు ప్రభుత్వగారికి కవిరంగ లేఖను వ్రాసిరి. దీనిపై ప్రభుత్వమువారు లేమియు నొనర్చకపోయి నను ప్రజలకు మాత్రము ఈ విషయములు సరిగ జెలియును.

ఈ విషయముగా నేలకు నేల దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు నిజమైన సహాయము లేకయే మోసపుచ్చుచు ఆచుటి హక్కుల నన్నిటిని నడచుకొని ఇచ్చటికి వచ్చుచుండిరి. వారు తిరిగి దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లగోరుచున్నారు. కాని అందుకు తగు సహాయములేదు. వారు నిజముగా నిచ్చట నిరాహారై మలముల మాడుచున్నారు.

జాతీయ మహాసభ వారు నాగపురమునందు పోరబాటు దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు భారతదేశమునకు తిరిగి రావలయునని సలహానిచ్చిరి. అహమ్మదాబాదు సమావేశమునైన ఈ సలహాను రద్దుపరచక పోవుట సోచనీయము. భారతదేశమునందలి మహారాజైనను దక్షిణాఫ్రికా యందు హక్కులు సంపాదించుకొన వీలులేకుండ చట్టము లేర్పరచబడెను. అట్టి హక్కులు ప్రస్తుతమున అచ్చట భారతీయులకు గలవు. 1914-1920 సం॥ జూలై మాసములలో 18000 మంది భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికానుండి తిరిగివచ్చిరి. 1920 సం॥ జూలై మాసమునుండియు 6000 మంది తిరిగి వచ్చిరి. వీరందరను తమ హక్కులను గోల్పోయిరి. వీరిలో కొంతమంది ఇంకను సముద్రమునడచినే యున్నారు. తమ తల్లిదండ్రులతో భారతదేశమునకు వచ్చు చిట్టిల హక్కులనుగూడ దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు తొలగించిరి.

సోదర సోదరీయలురా! మనసోదరులకు దక్షిణాఫ్రికా క్వేజిటానా రొనర్చిన ఈయ కార్యమును సవరింప నెత్తింపును. దక్షిణాఫ్రికాయందు మనసోదరులు సుఖముగ జీవింపచున్నట్లు, అచ్చట ప్రతిభారతీయునియను ఖర్చులుపోన 45 మొదలు 100 రూపాయలవరకును సంపాదించుచున్నారు. భారతదేశమున పట్టణములకు సంపాదించలేని మొత్తమును దక్షిణాఫ్రికా కార్మికులు సంపాదించు చున్నారు.

దక్షిణాఫ్రికాయందు భారతీయులను వెడలగొట్ట ప్రచారమునకు విరుగుడుగ బొంత ప్రచారము నల్పుటకు సి. ఆర్. నాయుడుగారు వెళ్లవలెనని గతనంబు 8 వ తేదీని మదరాసు నందుజరిగినపోరుల సభయందు తీర్మానింపబడెను. ద్రవిడసంఘము వారు ఫిబ్రవరి మాసమునం నిట్టితీర్మానమునే గావించిరి. ఇట్టి ప్రచారమును సాగించుటకు ప్రభుత్వమువారు కొంతమంది ప్రచారకుల బంపవలె నని కోరుటకు భారతసానసభా ప్రతినిధులును, మదరాసు కానస సభాప్రతినిధులును మంత్రులును గవర్నరును దర్శించిరి. రవలయు నని గూడ తీర్మానింపబడెను.

మదరాసు కానససభవారి విషయమున నేమియు నొనర్చినయిం ప్రభుత్వమువారు గంతకంటె మోసము వహించెదననియు నేను భీతిలుచున్నాను. మనకు రెండుమార్గములుగలవు. దక్షిణాఫ్రికాయందు ప్రచారము నల్పుట - రెండవది దక్షిణాఫ్రికా యధికారులు భారతీయుల నెల్లు జూచుచుండిరి వారినిగూడ ప్రభుత్వమువారికిభయమునే జూచునట్లు మన ప్రభుత్వమువారిని నిప్పంధించుట. ఈ సమస్య జట్టిను పక్షమువారికిని, కాంగ్రెసు పక్షమువారికిని క్రైస్తవులకును మహమ్మదీయులకును హింతువులకును అందగతును సహనావశ్యకమైనదే. అందుచే మన దక్షిణాఫ్రికాద్రవిడి యగు సి. ఆర్. నాయుడుగారు దక్షిణాఫ్రికాయందు వికాలముగ ప్రచార మొనర్చు వీలగునట్లు ప్రతిపక్షమువారును, ఏపక్షమునకును జెందనివారు, శ్రీలును, పురుషులును సమస్తమైనవారును ఇందులకు ఉపాధులు విరాళముల నిచ్చి తోడ్పడవలెనని ప్రార్థించుచున్నాను. 8-11-21 తాళిలు జరిగినసభాభ్యుత్సాహకు శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు ఇందులకు సహాయ మొనర్చవలెనని యొకవిజ్ఞాపనమును ప్రకటించి. సి. అల్లుర్ హాకీము, డాక్టరు, పి. నుబ్బరాజున్, ఎస్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు ఇందులకు ఉపాధులు విరాళముల నొసరి. నేని విజ్ఞాపనమునం దెరరి మనములైన నొమ్మకటుల నుడివినయెడల నని నేను సోదరభావముతో నుడివించి తెలిసికొని మన్నింపగోరుచున్నాను.

విరాళములు ఎస్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు వి. ఎ. వి. ఎల్. హైకోర్టుజేజీలు, బిలల్, మైలాపురము మదరాసు అని పంపిన చేరును. జేరివిరాళముల వివరము పత్రికలలో ప్రకటింపబడును. ప్రజాసోదరా! నీమకు విరాళమును పంపుటలో నాల సింపతును. ఒకటి రెండు దినములలో ఎస్. ఎల్. ఉమ్మట్ల అను నొక వెడలగొట్టబడిన భారతీయులను దీసికొని దక్షిణాఫ్రికానుండి వెడలగొట్టెను. మిగిలిన సహాయ మొనర్చిన యెడల నాయుడుగారు నేలకొలిది భారతీయుల జీవితమును గాపాడవీలగును.

వి. ఎల్. శాస్త్రి

విజ్ఞాపన

తెలుగు, తమిళము, హిందీభాషలలో కరపత్రములు ముద్రింపించి తినికొనివెళ్లి సి. ఆర్. నాయుడుగారు దక్షిణాఫ్రికాయందు భారతీయుల వెడలనకును ఉద్యమమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రచారమునలుపుట కగుక్యముల నిమిత్తమై ప్రతివారును దమకైకోలని సహాయ మొనర్చు ప్రార్థించుచున్నాము. ప్రస్తుతము మదరాసునందున్నట్టియు 6 నెలల క్రింద దక్షిణాఫ్రికానుండి వెడల గొట్టబడినట్టియు నుండరమ్యాన్ ఆగు శ్రీని దక్షిణాఫ్రికాకు పంపుటకు గూడ భరముగావలెను.

సం॥ ఎస్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు అధ్యక్షుడు

విరాళము

ఎస్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు	రూ. 400
సి. అల్లుర్ హాకీము	రూ. 200
పి. నుబ్బరాజున్	రూ. 100

తామర తేలము

డబ్బా 1-కి 0-6-0 బోస్టుఖర్చులు వేయి. రాజరాజీ గుర్తుల తామరతేలము పూతిసాకము లగు చాల మంచి మందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది. అనేకయెడలనుండి యున్న తామర నాలుకైదు సాముల రాచినతోడనే పోయినదని నేలనుండి మాకు వ్రాసియున్నారు. దీనిని రాచిన నంటుముండిన. చక్కము నలు పెక్కదు. అమృతాంజనము దీనితో, బొంగాయి లేక ముగ్రాను

మదరాసు శాసనసభ

మార్చి నెల సమావేశపు కార్యక్రమము

చెన్నైలో శాసనసభ మార్చి నెల 4 వ తేదీ ఉదయం 11 గంటలకు సమావేశమగును. గౌరవనీయులగు సర్ ఛార్లసు టామహంటుగారు (ఆర్థికసభ్యుడు) 1922-23 సంవత్సరపు బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టెదరు. పిమ్మట ఆదేశికారణముల తీర్మానములపై చర్చ జరుగును. తేబరు కమిషనరు డిపార్టుమెంటును తక్షణమే రద్దుచేయవలయునని ప్రభుత్వమువానికి సలహా ఇచ్చుచు 2. తక్షణకాలం తెట్టిగాక తీర్మాన ముపసాదించెదరు. ప్రస్తుతము లేబరుకమిషనరుగారే విచ్చుబాగోర్నికణమునకు ప్రభుత్వపక్షమున పనిచేయుచున్నారు. లేబరు డిపార్టుమెంటు రద్దుపరచినను కమిషనరుగారు నిచ్చుబాగోర్నికణమునకు సంబంధించిన పనులకెట్టి అభ్యంతరము కలుగవందతగు ఏర్పాటులు చేయవలయునని డాక్టరు నరేశమొదలిగారు తీర్మానమును సవరించెదరు.

తీరామవిలాససభ, తెనాలి.

జెజివాడ మెలవరం హాలులో

4-8-22 తేదీ శనివారమునాడును

ప్రతాపరుద్రీయ నాటకమును

ప్రదర్శింతురు.

యంగంభరుడు—డాక్టరు గోవిందరాజు నుబ్బరావుగారు. ప్రతాపుడు } పెద్దిభట్ల చలపతిరావుగారు, బి. ఏ., బి. ఎల్. శేరిగాడు } రేణు:—రూ. 8-0-0, 2-0-0, 1-0-0, అ. 0-12-0 0-6-0. భా. రా. జ. గో. పా. లం, 8474 కా ర్య ద ర్శి.

ప్రకటన

బాపట్ల తాలూకా మన్నవ గ్రామములోని శ్రీ చన్న కేశవస్వామి వారి దేవస్థానమునకు నియమింపబడిన ష్రీప్రస్థి పవని భారీ అయినది. గనుక సదరు పవని కోరు హిందూమతమును సంబంధించిన మన్నవ గ్రామ కాపురస్తులు బాపట్ల సబు జడ్జి కోర్టువారికి 1922-వ సం॥ మార్చి 9-వ తేదీన దరఖాస్తులు దాఖలు చేసుకొనలసివచ్చి ఇందు మూలముగా తెలియకరచడమయినది. (3483) మన్నవ వెంకటకృష్ణ శర్మ, మన్నవ చన్న కేశవస్వామి వారి దేవస్థానము ప్రస్తే. 27-2-22.

ప్రకటన

గన్నవం తాలూకా కడవగొల్లు, వీరవల్లి మొఖాసా గ్రామములలో యదనపూడి కామేశ్వరరావు, మూర్తిప్రకాశరావు, నరసింహారావు, గోపాలకృష్ణయ్యగార్లకు పుంకుకున్న మొఖాసా వాటాను నేను క్రయముచు పొందడమయినది. [8484] సీతారాజు వెంకటసుబ్బారావుగారి ఉయ్యాల } డల్లెత కుమారుడు వీరభద్రరావు. వీరవల్లి మొఖాసాదారు.

నెల్లూరు మునిసిపాలిటీవారి

యొక్క నోటీసు

ఇందుపల్ల యావస్థానికి తెలియజేయడమే ముగ నెల్లూరునకు స్థాపకము పుచ్చదని, అందున విస్తారముగా రంగనాయకులపేటలో పున్నుమన అచ్చట ఈమార్చి నెల 9 తేదీ మొదలు 18 తేదీ నుకు జరుగబోవు శ్రీ కల్వగిరి రంగనాయకులస్వామి తిరుణాలకు వచ్చువారికి హెచ్చరిక చేయడమయినది. (3482)

Yahya Ali Saheb Chairman Municipal Council Nellore

ఇది చూడవద్దు
చూచినచో మరువవద్దు
వైద్యరత్న పండిత
గోపాలాచార్యులుగారి
(045) ఇక్ష్వాకుజా
గురు
కలరా పేగు
వ్యాధులకు జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన
ఆయుర్వేదవిద్యవధములు
మా కలరా, పేగుమందులకు
ముఖ్యపాత్ర స్వయం
20 వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా,
సింగపూర్, పడమర మొదలగుచోట్ల అనేక
వేల వ్రాణులను, కలరా, పేగునుండి
కాపాడుటయే
కలరా తెట్టు 1-కి రు. 1-2-0
పేగు తెట్టు 1-కి రు. 2-2-0
ఇక్ష్వాకుజా తెట్టు 1-కి రు. 1-12-0
వ్యాధులగు ఉచితము ప్యాకింగు పోస్టు
ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆయుర్వేదాశ్రమం.
41 ఆచారపురవీధి, జి. టి. మదరాసు.

వనాపధిసర్వరిల్లా
రక్తహీనతను రక్తమయొక్క పరిశుభ్రతను బోగొట్టుట
యందు పేరెన్నిక గాంచినది. ధర 1-10-0
ఇండియా సిల్కాకాండ్రు ఎచ్చటికైనను తపోలాభివృద్ధి
పునఃప్రసాదముగా సంపాదించు. (2978)
విలాసము పి. డి. సావంత్
నెం 144 ఫనసవాడి, బొంబాయి

చందనాదివర్ణి
చందనాదివర్ణి:- ప్రత్యేకముగా బోగొట్టుట
చందనాదివర్ణి:- కౌశ్యంకి మేహము (సె) కోగ
మును అతితీవ్రముగా బోగొట్టుట.
చందనాదివర్ణి:- మూత్రవాళియందు క్రోణమును
బోగొట్టుట మూత్రము బారీయగునట్లును మంట
తీయించుట.
చందనాదివర్ణి:- మూత్రాశయమునకు బలము గలిగి
గొనును.
చందనాదివర్ణి:- శ్రీలకు ప్రాప్తించిన కౌశ్యంకి
మేహము (సె) కోగమును బోగొట్టుట.
చందనాదివర్ణి:- శ్రీలకు, దైవికముగా వచ్చే
యెర్రకునును, తెల్లకునును కోగములను
బోగొట్టుట.
25 మాత్రలు వెల రూ 1.
త్యాజ్యులగు ఉచితముగా పంపబడును.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీబా, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.
మేనేజరు డైరెక్టరు,
ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లెమిటెడ్)
19, హాన్స్ రోడ్డు,
మదరాసు-600006 (8168)

POLINES
ECONOMIXTURE
18 సంవత్సరముల నుండి చాలా ప్రసిద్ధి చెందినది.
ఈ ఔషధము గోరెయ మొదలగు అన్నివిధములైన
సెగకోగములకు గాఢరంటిగా చెప్పబడినది. ఇది సుఖపరిష్కారమైన
వనమూలికలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక మా
తాడు సేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో
వ్యాధిని ఆపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చే
యును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడిలేదు. ఒక సిసానును తెప్పించుకొని
సేవించినపిదప రోగులకు అనుభవముగ గుణమును
తెలియగలదు. పోస్టుచార్జీతో సహా బుడ్డి 1 కి రు 3-7-0
రెండింటికి రు 6-10-0 మూడింటికి రు 9-12-0 మాత్రమే.
[8453] ఉత్తరములు యింగ్లీషులో వ్రాయటం యుచితము
D. polines & Co.
Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane
Calcutta

నమకము (1842)
బంగారు వెండిరత్నము
ముల సగలును ఇతరకన్యపులను
కావన యిచ్చిన పుచ్చుకొని
రైకా ఇత్యుడను
ఉమిడి-రామయ్య కెట్టి
గురుసామి కెట్టి కంపెనీ
25, చైనాబజార్ రోడ్, మదరాసు.
సాదా ఉంగరములు, పువ్వురాగము, సేతుకమలాలు
కెట్టులు, మున్నగునవి చేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు,
రియాయేయబడి అనుకమునకు నిద్రముగా నుంచబడి
యున్నవి. కావలసినవారు ఆద్యులయ్యిన వారి ఆప్తముల
చొప్పున పురమాడిగా తయారుచేసి యియ్యబడును.

ముఖ్య గవనింపు.
యోగ్యతాపత్రములు 2042
(4) టెనా రెన్ సిటీనుండు, దుర్గా పెడికల్ హాలువారి
కుమార్ ఉత్తర ఉపయోగించుచుంటిని. మంచి ఆకలిని
కలిగించెను. సకాలమునకు ప్రసరియాయెను.
శేషాద్ } రాజావరేంద్ర
19-5-22 } సర్ జంక అఫ్ శేషాద్

చందనాదివర్ణి
చందనాదివర్ణి:- ప్రత్యేకముగా బోగొట్టుట
చందనాదివర్ణి:- కౌశ్యంకి మేహము (సె) కోగ
మును అతితీవ్రముగా బోగొట్టుట.
చందనాదివర్ణి:- మూత్రవాళియందు క్రోణమును
బోగొట్టుట మూత్రము బారీయగునట్లును మంట
తీయించుట.
చందనాదివర్ణి:- మూత్రాశయమునకు బలము గలిగి
గొనును.
చందనాదివర్ణి:- శ్రీలకు ప్రాప్తించిన కౌశ్యంకి
మేహము (సె) కోగమును బోగొట్టుట.
చందనాదివర్ణి:- శ్రీలకు, దైవికముగా వచ్చే
యెర్రకునును, తెల్లకునును కోగములను
బోగొట్టుట.
25 మాత్రలు వెల రూ 1.
త్యాజ్యులగు ఉచితముగా పంపబడును.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీబా, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.
మేనేజరు డైరెక్టరు,
ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లెమిటెడ్)
19, హాన్స్ రోడ్డు,
మదరాసు-600006 (8168)

అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని
ఇది మంచి ఆశ్చర్యకామైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము
ప్రతిమనుజునకు ప్రతిదినమును మిక్కిలి యుపయోగకరము.
ఇది చూచుకొనుటకు బాధకము, పుట్టితేది, నక్షత్రము,
మొదలగునవి అవసరములేదు. సులభమైన తెలుగులో వ్రాయ
బడినది. గొప్ప సర్టిఫికేటులను పొందినది. వెల 1 రూ
ప్రస్తుతం ఏలూరు నల్ జడ్జిగారగు ఆదినారాయణ రావు
పంతులు. బి. ఏ. డి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాసిరి. "రాగల దానిని
తెలిసికొని గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంతోషము
కలిగించునని నానిశ్చయము." పుస్తకములు కలయువారు యీ
దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.
తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము,
బొడవరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా
[2863]

ఆంధ్రపత్రిక నివేదికగాడినంచిక
వదమూడవ ఉగాడినంచికను టెన్సర్లో ప్రక
టింప యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఉదారచిత్తు
లగు ఆంధ్రమహాజనులు చిత్రపటములను వ్యాస
ములనుబట్టి ఎప్పటివలె నూయద్యమమునకు
తోడ్పడ వేసుచున్నాము. అసహాయోద్యమమునకు
గృహిణులును శిక్షలకు బాల్పడిన యాద్రమహా
జనుల చిత్రపటములకు ఈ వత్సరపు సంచికయందు
ప్రత్యేకముగా నవకాశ మీకగును. చిత్రపట
ములను వ్యాసములు నెంతవ్వరలో వండించిన
సంతోషరలో సంవత్సరాది సంచికయను వెలువ
డును. ఆంధ్రమహాజనులు వెంటనే వ్యాసములను
చిత్రపటములను బంక బ్రాధితులు
ఆంధ్రపత్రిక, సంవత్సరాది సంచిక,
6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు

త్యరపడు! జాప్రకరత్నము (పతులు తక్కువ!!)
PART I
జన్మనక్షత్రము, పుట్టినతేదీ వేళ మున్నగునవి లేక
సంతకర ఫలితములను కార్యరత్న రీతిగలతో సహా యెన్ని
సంతకరములైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేక
తమంతట తాను వ్రాసికొనగలరు. ధనము, సంతానము మున్నగు
కార్యకార్యములలో మీరొకరినొకరిని మిగిలించుకొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీనివెల రు 2 మాత్రమే.
గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము,
(8291) బొంబాయి, విశాఖపట్నం, జిల్లా.
నిష్ఠామగ రియాయేయబడిన కౌశ్యంకి మేహము.
ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీలో వాడబడును.
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
కాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
మేనేజరు, ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
19, హాన్స్ రోడ్, మదరాసు-600006

అమృతాంజనము
తలనెప్పులకు ప్రసిద్ధి కెల్గినది.
ఇతర ఏవిధమైన నెప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనము వాడినంత
మాత్రమున నయముగను
సులభ వెల 0-10-0 అణాలు.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

ఆయుర్వేదచంద్రిక
ఇది మామమున కొకటివంతున సంవత్సరమునకు 12 గుచ్చ
ములుగా ప్రయోగించబడును. ఆరోగ్యసంబంధముగ, ఆయుర్వేద
సంబంధముగ వైద్య మర్మము లన్నియు కరతలామలకముగా
చూపించుచుండును. ప్రతివాదము, ప్రతివైరుసును, చూడ
దగినది. 2 అణాలు బిల్ల లంపిన మాదిరి పత్రిక యుచితము.
సంవత్సర చందా రూ 3-0-0. దరఖాస్తు వెంట
పంపవలయును. లేక బి. పి. గా పంపవచ్చు పంపెదము.
గ్రంథాలయములకు మాదిరి సంచిక యుచితము.
మేనేజరు, ఆంధ్రఆయుర్వేద గ్రంథమండలి,
8351 [1] మేనేజరు - నెల్లూరు జిల్లా

Wonderful Leprosy Cure.
"కుమ్మరోగ నివారణి"
ఒక మహాత్మునివల్ల లభించినది.
అష్టాదశవత్సరములను, బహుశా సహస్రములను
బాధల, వచ్చులు మొదలగు మేహవ్యాధులను యాపుమాపును
దీర్చుకొని కలికాంతి కలగజేయును, గుణములేదని యుభా
వేదిన చోరు 116 లు బహుమానము పథ్యములేదు. ఒక సె
దినములకుండు సుమారుగా సరిపకు మందు డబ్బా రు 6-0-0.
రెడ్డి అండ్ కో, ప్రాంతములకు యం. సుబ్బారెడ్డి
(2883) గోపాలపురం, గోతరేపాపురం, గోదావరి జిల్లా
దంత మూర్తము
చంద్రిక 1-0-2-0 12-3 రూ 1-1-0
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.